

Izhaja od 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za ino-
zemstvo Din 40 —; neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, pomoči tudi
šte. 24

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravilništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54 — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4 — Telefon št. 498

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku: zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.447

Vsem organizacijam in prijateljem SDS

Naša vojska, zbrana v Samostojni demokratski stranki, je doživela zopet novo satisfakcijo. V najglobočji prepričanju, da služi sreči svojega naroda, se je borila naša stranka za ustavo, s katero je zajamčeno in zagotovljeno edinstvo naroda in države. G. Stjepan Radić je v glasilu svoje stranke od leta 1921. in v drugih listih, ki so zastopali njegovo politiko, imenoval to ustavo sovražno Hrvatim in proglasil anatemo proti onim hrvatskim poslancem, ki so glasovali za Vidovdanske ustave. Naša odločna in nesebična borba, junaka borba Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so v objemu ideje jugoslovenskega edinstva zbrani v Samostojni demokratski stranki, je izvajala uspeh, da je Radićeva stranka sprejela to ustavo za podlago svoje državne politike. Nazadnje je morala HSS pristati na to, da se ustava v celoti izvede, da se ustvari samouprava v oblastih, kar je bil Radić proglasil za »parcelacijo Hrvatske«.

In tako se 23. januarja 1927. vršijo volitve za oblastne skupščine.

Izvršni odbor demokratske stranke je sklenil, da gre SDS na te volitve samostojno. To se pravi z drugimi besedami, da mora Samostojna demokratska stranka postaviti v vseh srezih svoje kandidatske liste. Potrebno je, da vsem pokažemo, da smo državna stranka, ki obstoja v vseh krajih naše države, da smo splošna narodna stranka, ki ima čvrsto korenine v vseh delih našega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta dan se mora manifestirati, da smo stranka narodnih želj in potreb, stranka narodnega zaupanja. Treba je, da 23. januarja 1927. dokažemo vsem in vsakomur, da je naša moč narasla v narodu in toliki meri, da se preko nje v naši državni politiki ne more preiti na dnevni red. Treba je, da se naši protivniki iznenadijo in zaprepastijo, kolik smo zrastle v vsej državi v vseh krajih med narodom, tudi tam, kjer se doslej niti nismo mogli pojaviti, kjer v prošlih volitvah niti nismo mogli kandidirati. Naposled je potrebno, da oblastne volitve porabimo za to, da se borimo za čistost našega programa, za sijaj naše ideje, za zmago naših načel.

Eto to so razlogi, s katerimi gremo samostojni demokrati na vsej črti v volitve.

To je generalno pravilo. Izjema more biti samo tam, kjer zah evajo posebni interesi in posebne prilike, kjer je sporazum s kako drugo stranko v inter. su splošne in narodne stvari, odnosno edini pogoji, da ta stvar zmaga. Izvršni odbor SDS je pripustil možnost sporazuma v takih slučajih, a je posebno poudaril, da te slučaje smatra samo kot izjemo od pravila.

V sporazumevanju z drugimi strankami naši prijatelji za podlago ne morejo vzeti ene moči, ki se je pokazala na prošlih volitvah 8. februarja 1925.

Od tega časa do danes smo tako narasli v narodu, smo razvili toliko silo, da stanje od 8. februarja 1925. ne moremo vzeti za podlago razpravljanja. Ako se bodo kod naši prijatelji sporazumevali s kako drugo stranko v cilju skupne akcije za oblastne volitve, potem se tak sporazum more sklepati samo na podlagi faktične naše moči v narodu, na temelju sedanje na'e moči, ki je bila ustvarjena z našo veliko propagando v narodu. Ta pronaaranda je dobila posebno veliko intenziteto od 'asa, odkar je bil ustvarjen fatalni RR sporazum, ki je našo državo politično, gospodarsko in moralno dovedel na rob propasti. Kdor bi hotel iti preko teh velikih uspehov v naši borbi in ne bi hotel teh uspehov sprejeti kot temelj za volilno sporazumevanje, ne more računati na odziv z naše strani.

Vsak sporazum se mora predložiti v odobritev izvršnemu odboru SDS s posebnim obrazloženjem, kakaj se predlaga sporazum. Izvršni odbor mora imeti možnost, da oceni, da so razlogi za sporazum, ki se predlaga, baš tako važni, da se jim mora zapustiti t' di ta veliki politični interes, da gre n'ša stranka na volitve samostojno, s tem svojim programom in z veliko idejo narodnega edinstva s svojo svobodoumno mislijo in z naprednimi socijalnimi ter ekonomskimi zahtevami. Svobodna od vseh vezi, spon in briz.

Pozivljem vse organizacije SDS in vse prijatelje da z znano svojo borbenostjo in energijo stopijo v volilno borbo. Dne 23. januarja 1927. naj bo veliki obračun naše stranke s plemenskim strankami v našem narodu: radikali radićevci in klerikali, ker so plemenske, ker izvajajo plemenske borbe in izvajajo najnižje plemenske nagone. Te stranke so opasne za svobodni in harmonični razvoj našega naroda one ovirajo razvoj edinstva in veličine našega naroda, ki se more razvijati samo v edinstvu. Radikali in radićevci so skienili neiskren dvojičen sporazum, ki razvleče svojemu duhu služiti razvoju dvuh različnih nasprotnih si politik in s tem ubija v narodu vero v edinstvo nar. da in države ter podkopava tudi same temelje države. Tej politiki, ki v stvari pomenja najostrejšo plemensko borbo, se protivimo najodločneje ter smo trdno prepričani, da bodo naše zastave ovenčane z uspehom tudi tam, kjer dosedaj kot stranka niti nismo obstajali.

Pozivljam prijatelje v borbo da zmagamo tam, kjer smo močni in da se afirmiramo in presteleimo tam, kjer smo šele začeli delati. Povsod naj se razvijajo naše zastave in naj zaori naš klic: Živelo narodno edinstvo in narodna samouprava.

Beograd, 26. novembra 1926.

Svetozar Pribičević.

Razplet fašistovske tajne policijske službe po pokrajinah

Mussolinijeva navodila prefektom. — Aplikacija kazni konfinacije.

Rim, 26. novembra. I. Mussolini je danes zaključil zaslišavanje 76 prefektov iz vse države. Iz razgovorov z njimi o položaju izhaja da je bil na 31. oktobra, ko je bil na Mussolinija izvršen atentat, takoj »vzpostavljen mir v vseh pokrajinah«. Mussolini preiskuje sedaj kot notranji minister dogodbne dne 31. oktobra, da iztakne pravi razlog napada nanj in ugotovi odgovornost za atentat. Mussolini je priporočal prefektom, naj se energično poprimejo draginskega »prašanja« naj propagirajo za liktorsko posojilo in očistijo pokrajine vseh nasprotnikov fašizma in vseh državni nevarnih elementov.

Po konferencah na prefekturi, kjer so razpravljali o značaju in aplikaciji kazni konfinacije, se doznavajo, da konfinacija traja od 1 do 5 let in se določi zanj kako kolonija ali občina izven bivališča konfiniranih. Proti odredbi konfinacije je edini pravni lek pritožba na prizivno komisijo v notranjem ministristvu. Konfinirane mora biti za poslen ves čas na način, ki ga določi varstvena oblast in se ne sme ganiti nikamor, ker ga sicer lahko zadene zapor do 1 leta. Za izhod ima določene ure, ne sme pa v nikak javni lokal.

Prefekti so dobili od Mussolinija vsa navodila za izvajanje tajne policijske službe. Pri vsakem milicijsnem poveljstvu bo posloval poseben urad. Kolikor je še prefektov starega režima, bodo vsi nadomeščeni z najzanesljivejšimi fašisti.

Rim, 26. novembra o. »Giornale d' Italia« poroča, da je doseglo podpisovanje liktorskega posojila doslej eno milijardo lir.

Pisa, 26. novembra o. Fašistovska politična policija je aretirala tukaj 15 socijalistov, ki so nabirali prispevke za stavkajoče rudarje na Angielskem. Aretirani so bili odvedeni v zapore ter obnem ovačeni sodnim oblastem.

Pariz, 26. novembra s. Kakor poroča francosko časopisje Le Belinzone, je italijanski pisatelj Mario Mariani brez potnih listin prekorajl mejo, Mariani, ki je znan kot protifašist, hoče oditi najprej v Ženevo in nato dalje v Francijo, da uide strahotam fašistovskega režima.

Briand o razorožitvi Nemčije

Pariz, 26. novembra s. »Journal« poroča, da Briand ni pustil na nejasnem nemškega poslanika Höscha o tem, da ne bo pristal na nobeno izmed tez, ki jih je razvil zunanji minister dr. Stresemann v zadnjem govoru v državnem zboru. Briand je še enkrat naglasil, da more poslaniška konferenca le tedaj ugotoviti izpolnjevanje razorožitvene obveznosti od strani Nemčije in dvigniti vojaško kontrolo, ako bo Nemčija ugodila vsem zahtevam Nemške tajne organizacije zanižajo zavezniške države kot nevarna grožnja miru in reda v Evropi. Razorožitve Nemčije, je izjavil Briand dalje, je določena v verjaški mirovni pogodbi in ni v nikakvi zvezi z razorožitvijo drugih držav.

Rumunski kralj umira?

Bukarešta, 26. novembra Po vesteh iz Bukarešte je kraljevo stanje obupno. Kralj ima črvesnega raka. Iz Pariza je prišel v Bukarešto sloveči radiolog prof. Roget.

Po madžarskih virih se pripravljajo rumunske stranke z vsjo silo na boj za oblast. Na eni strani so zbrane skupine, združene v stranki kmetov, in velik del armade, ki hočejo postaviti na prestol bivšega prestolonaslednika Karla. Na drugi strani stojita Averescu in Brătianu, ki sta sodelovala pri njegovi odstranitvi. Med obema strankama se nahaja vladarski svet, ki bi po Ferdinandovi smrti najbrže le težko prišel do oblasti. V Budimpešti se napoveduje celo rumunska državljanska vojna.

Silen vihar ob dalmatinski obali

Rim, 26. novembra k. »Tribuna« poroča, da divja ob dalmatinski obali močan vihar. Dva transporta ladij le vržlo ob skale. Ves tovor se je potopil; moštvo se je le s težavo posrečilo rešiti. Iz Trsta in Zane prihajajočki parniki se morajo boriti z viharjem. Obrežni parniki ne morejo zapustiti pristanišč.

Sestanek poljskega zunanjega ministra s Čičerinom

Varšava, 26. novembra (be.) Zunanji minister Zaleski namerava sredi decembra odpotovati v Moskvo, kjer se sestane z zunanjim komisarjem Čičerinom.

Noblovo nagrado za mir dobi Macdonald

Kodanj, 26. novembra. (br.) Noblovo nagrado za mir dobi voditelj angleške Delarske stranke, bivši ministriški predsednik Macdonald.

Poleg Macdonalda sta bila predlagana ameriški senator Dawes, avtor znanega sanacijskega gospodarskega načrta za Evropo, in nemški zunanji minister dr. Stresemann, ki je sklenil pakt v Locarnu.

Radić zopet na celi črti popušča

V Beogradu se norca brijejo iz njegovih ofenziv in pričakujejo da bo tudi v zadevi anketnega odbora zlezal pod klop.

Beograd, 26. novembra, p. Današnji listi obširno razpravljajo o najnovejši kapitulaciji Stjepana Radića in HSS ter je iz vseh izvajani videti, da se tudi glede vseh ostalih se neresenih vprašanj pričakuje popuščanje radićevcev. Zlasti se malo veruje, da bi Radić hotel uresničiti svoje grožnje glede anketnega odbora ter se misli, da bo navzlic temu, da se ostro izreka proti odlaganju končnega razčiščenja R. Pašićeve afe-re, pristal na podajšanje roka za predložitev poročila. Da bi mu ta umik olajšali, so radikali pospešili razpravo o izenačenju davkov ter je skupščinski odbor danes sprejel vse dosedaj sporne določbe zakonskega projekta o neposrednih davkih. Radić seveda dobro ve, da radikali s tem zakonom ne mislijo resno in tudi to mu ni neznano, da bo že z ozirom na oblastne finance treba marsikaj revidirati.

V ostalem je Radić danes poskušal radikale plašiti z manevri, ki naj bi pokazali, da je pripravljen napraviti koalicio proti njim. Dal je razširiti vesti, da je stopil v stik z različni parlamentarnimi skupinami in da se deluje na tem, kako bi se naj ustvarila »nova vlada, ki bi najprej uredila državo ter jo privedla v normalno stanje, nakar bi z najostrejšimi sredstvi pobila korupcijo.« Seveda se radikali tega Radićevim načrtom smejiijo, ker dobro vedo, da njihče drugi z njim noče imeti opravka in da, je torej na nje popolnoma navezan.

Min. predsednik je čez dan opetovan konfiriral z radikalskimi ministri, od 5. do 7. pa se je mudil v dvornem maršalatu, odkoder se je telefonsko razgovarjal s Topolo. Novinarjem je izjavil, da ni nič novega. Z ozirom na vesti, da se kralj že jutri vrne v Beograd, nakar da se začnejo važna politična konzultiranja, je g. Uzunović izjavil, da še ni prav nič gotovo, kdaj se kralj vrne v prestolnico.

Bosanski radikali so imeli danes sestanek, na katerem so sklenili prijeti v Bosni in Hercegovini energično akcijo proti Radiću. Sklicali so v to svrsto za

6. decembra velik zbor v Tuzlo.

Mnogo se je danes govorilo o tem, da je Pašić se otrese drž. podsekretarja Šuvakovića, ki je bil aranžer dogodkov v Crepaži ter se je tam zahvalil demonstrantom v Pašićevem imenu. Kakor poroča današnja »Politika«, je Pašić sinoči preko svojega osebnega tajnika Sokolovića izjavil, da obžaluje dogodke v Crepaži ter da jih obsoja, ker da z njimi ni imel nikake zveze in končno, da obžaluje tudi to, da je državni podtajnik Šuvaković brez pooblastila zlorabil v tej zvezi njegovo ime.

Radić je bil danes napram novinarjem že zopet nekoliko gostobesednejši. Prišel je očividno že zopet k sapi. Med drugim je povdaril, da nimamo potrebe ratificirati nettunske konvencije, ker jih niti Italija še ni ratificirala. Ako general Bodrero insistira na tem, da mi prvi ratificiramo konvencijo, tedaj je neizkušen diplomat. Govoreč o »atentatu« v Brezi (kjer so ga radikali obmetavali z gniliimi jajci in blatom), je dejal, da so »atentatorji« izjavili, da niso hoteli napasti dr. Superine, nego baš njega, Radića, Vidi se, je rekel Radić, da ima Bodrero zavezništvo tudi v Brezi in bi zatorec bilo najbolj oportuno, če bi ga tam postavili za poslanika.

Nadalje je Radić govoril o izvestju večine anketnega odbora. Pravi, da je glasovanje osebna stvar in da vlada ne sme iz tega izvajati nikakih posledic, ker bo vsakdo glasoval po svojem prepričanju. Vidi se, da je Radić že pristal na odgovore izvestja anketnega odbora. Govoreč o delu v Narodni skupščini je Radić izjavil, da bodo seje v terek odložene za krajši čas, radi narodnega praznika in radi priprav za oblastne volitve. Novinarji so nato ironično vprašali Radića, kako stoji sporazum in Radić je promptno prispodobil sporazum z drevesom, ki ima čvrste in globoke korenine z mnogim listjem, vendar pa je brezplodno, odnosno, ako rodi sad, je grenak. Končno je Radić izjavil, da rekonstrukcije vlade ne bo. Radić se jutri vrača v Zagreb.

Podrobna razprava o novem zakonu v vrhovni upravi

Interesantna debata glede nazivov in kompetenc posameznih ministrstev.

Beograd, 26. novembra p. Zvečer je bila seja zakonodajnega odbora, na kateri se je začela podrobna debata o vrhovni državni upravi. V razpravo so posegli skoraj vsi člani in opetovano minister dr. Srškić. Pri členu 1. je dr. Laza Marković predlagal, naj se glasi zakon »zakon o vrhovni upravi«. Minister dr. Srškić je ta predlog sprejel in za njim soglasno tudi odbor.

Pri čl. 1 se je razvila živahna debata. Opozicija zahteva, naj se ne glasi »ministrstvo za socialno pomoč«, ker pomenja »pomoč« milost, ampak »ministrstvo za socialno politiko«. Končno je odbor sklenil, da se ta resort glasi »ministrstvo za narodno zdravstvo in socialno skrbstvo (staranje)«.

Pri členu 2. je bila sprejeta tale stilizacija odstavka 1. »V področje ministrstev vsakega za svoj delokrog spadajo posli organiziranja državnih oblasti, vrhovnega vodstva vse državne uprave, vrhovnega nadzorstva upravnih oblastev in organov, kakor tudi posli, ki so pridržani pristojnosti ministrov s posebnimi zakoni, izvezenšl dosedanje naredbne in zakone o ustrojstvu ministrstev in priprave zakonskih predlogov.«

Pri členu 3., ki govori o delokrogu posameznih resortov, se je pri točki 1. (ministr. predsedništvo) razvila daljša debata. Sprejeta je bila tale stilizacija: »Zlasti spadajo v smislu prejšnjega člena v delokrog: 1. predsedništva min. sveta: opravljanje poslov glede pisarne kraljevskega dvora, pisarne kraljevskih redov in splošne državne poročevalske službe.« Iz teksta je izpadel izraz »odobrenje predlogov resortnih ministrov za odlikovanje«.

Točka druga se glasi: 2. ministrstvo pravde: uprava pravosodstva razen vojaškega državnega pravdnštva, uprava kaznilnic, urejanje in izdajanje »Službenih Novin« in Zbornika zakonov in naredb, nadzorstvo nad odvjetniki in notariji, mednarodni pravni odnošaji, glavna kontrola, državni svet, sodelovanje pri strokovni zakonodaji ostalih resortov in svrhu zagotovitve pravilnega uporabljanja zakonov, urejanje in nadzorovanje pravnih odnošajev vseh priznanih verzopovedi in vse versko politične zadeve.«

Pri točki tretji, ki se nanaša na prosvetno ministrstvo, se je odbor zedinil na izraz »javna prosveta«. Ostale določbe so ostale skoraj neizpremenjene.

Pri četrti točki (znanje ministrstvo) se je zamenjala »stroka« s »službo«. Ministrstvo se odsleja naziva »ministrstvo inostranih del« in ne »spoljnih poslov«. Tekst se sedaj glasi: »4 zunanji posli: zastopstvo kraljevine in njenih državljanov napram

inozemstvu, zastopstvo kralja in države v inozemstvu, mednarodne pogodbe, diplomatska in konzularna služba, poročevalna služba in inozemstvu.«

Izredno živahna je bila debata o naslednji točki, ki govori o ministrstvu za notranje posle. Posl. Moskovljević je bil mnenja, da naj se to ministrstvo sploh odpravi. Nekateri poslanci so zahtevali, naj se črta določba, da spadajo v področje tega ministrstva vse zadeve, v kolikor jih ne predvideva drug resort, kakor tudi pasus, ki se nanaša na finančna samoupravna oblastva glede sodelovanja notranjega in finančnega ministrstva. Dejali so, da zadostuje pri tem finančno ministrstvo. Opozicija je zamerila vladi, da spada v notranje ministrstvo tudi novinarstvo ter predlagala, da se to podredi ministrstvu prosvete. Zahtevala je tudi, da se orožništvo odvzame temu ministrstvu. Zanimivo je, da do določbe o tem resorvu kritizirali tudi nekateri radikali, tako posl. Matić in dr. Laza Marković. Kritizirali so tudi določbe glede pristojnosti (zavlačnosti) državljanov, ki da bi morala spadati v kompetenco občin. Srškić se je čul v svojem odgovoru, kako to, da se vsi boje notranjega ministrstva. Glede novinarstva je dejal, da notranje ministrstvo ne more vplivati na svobodo tiska. Novinarji spadajo pod to ministrstvo, ker je na tej podlagi bila sprejeta tudi uredba o njih, za kojoj so bili vsi novinarji in ni miče temu ugovarjati. Glede orožništva je kompetenca notranjega ministrstva podana že s tem, da je to zadeva javnega reda in miru v državi. Zandermerija mora torej absolutno ostati v področju notranjega resorta.

Razprava se je odgodila do jutri.

Komunist Novaković zopet obsojen

Beograd, 26. novembra. p. Prvostopno sodišče je obsodilo danes na pet let ječe novinarja in bivšega komunističnega poslanca Kosto Novakovića na podlagi »zakona o zaščiti države«. Na šest mesecev »pota« je bil obsojen Peter Bojović, ker je Novakovićevo prepovedane stvari nekaj časa skrivaj.

Papež razveljavil Marconijevo poroko

Rim, 26. novembra. (be.) Papež je izjavil, da je razveljavil poroko, ki jo je sklenil Marconij, znanemu izumitelju, ki ga je sprejel včeraj v zasebni avdijenci, da je zakon z njegovo ženo, od katere je ločen, neveljaven.

Davčni projekt v odboru sprejet

V triurni seji je včeraj skupščinski davčni odbor sprejel vse še rezervirane člane.

Beograd, 26. novembra p. Danes popoldne je bila seja vladne večine za preires zakonskega načrta o izenačenju neposrednih davkov. Na tej seji so razpravljali o rezerviranih členih. Od 16. do 19. je bila seja plenarna tega odbora. Sprejet je bil ves zakonski načrt z majhnimi izpremembami. V čl. 40., ki določa stopnje za zgradbe, se je določil odstotek s 16% mesto 20% kakor je bilo v načrtu. V čl. 46. se je vsled ostre kritike opozicije izpremenilo pregrniranje davčnih obvezancev za davek na podjetja, obrte in osebno delo. V prvo skupino spadajo vsa podjetja, ki morajo javno polagati račune. Za njih znaša davčna stopnja 12%. V drugi skupini pod a) plačajo po 10%, odvjetniki, kazenski zagovorniki, javni notariji, zdravniki, geometri, inženjerji osebe, ki tem osebam samostojno vršijo dela, pod b) 8% književniki, svečoniki, privatni nastavljenici, novinarji, babice, umetniki, razni strokovnjaki itd. 6% pa plačajo obrtniki, akordni delavci in trgovci brez stalnega lokala. V tretji skupini se plača 2% kamor spadajo služitelji, drvarji ali ljudje brez stalnega poklica. Davčna stopnja za rentni davek je 8%, na hranilne vloge pri denarni zavodih, društvih in zadrugah, pri ostalih obrestih in rentah pa 12%. Davčna stopnja pri davku na dobiček družb, ki javno polagajo račune, podjetij in zadrug znaša 13, 15, 17, 19 in 23%. Rentnega davka je prosta apanaža kraljevskega doma in v slučaju reciprocitete diplomatske osebe inozemskih poslaničkov. Za vse druge plačuje 22, 24, 26, in 28%, ako rentabilneta ne prekorači 10, 15, 20 in 25%. Davka na celokupni dohodek so oproščeni kralji, prestolonaslednik in vsi člani kraljevskega doma narodni poslanci, člani srezkih in oblastnih skupščin, za svoje dnevnice. Čl. 104. prvi odstavek se sedaj glasi: »Davek na dohodim se računa od celokupne davčne osnove tako Od prvih začetih ali polnih 5000 Din 1% od nadaljnjih začetih ali polnih

5000 Din 2%, od nadaljnjih 5000 Din 3%, od nadaljnjih 5000 Din 4%, od nadaljnjih 5000 Din 5%. Za vsakih nadaljnjih 10.000 Din 6%, za vsakih nadaljnjih 15.000 Din 7%, od nadaljnjih 20.000 Din 8%, od nadaljnjih 50.000 Din 10% od nadaljnjih 100.000 Din 30.000 dinarjev 9% od nadaljnjih 11%, od nadaljnjih 150.000 Din 12%, od nadaljnjih 200.000 Din 13%, od nadaljnjih 200 tisoč Din 14%, od nadaljnjih 200.000 Din 15%. Od dohodkov nad en milijon dinarjev do 2 milijona dinarjev se poveča stopnja za vsakih 200.000 Din po 1%, tako da vsota dohodkov nad 2 milijona dinarjev stopnja 20%. Drugi odstavek tega člena se izpusti.

Boj za poročilo anketnega odbora

Beograd, 26. novembra. p. Danes popoldne se je sestel anketni odbor, da čuje poročilo poročevalca večine posl. Trifunovića o aferah Rade Pašića. Rad'kali so nameravali že danes staviti predlog naj anketni odbor zaprosi skupščino za podajšanje roka, ki poteče jutri. S tem bi bila odgodena tudi afera Pašićevega sina. Proti tej nameri se je ostro izrekel posl. dr. Popović (SDS). Radićevci, ki so danes očividno še kuhali jezo, so se na usta posl. Pavla Radića tudi izjavili proti odlaganju in tako ni posl. Trifunoviću preostalo drugo, nego da je prišel s čitanjem svojega poročila, ki je jako dolgo. Predno je bilo čitanje končeno, je predsednik Mihajlović sejo zaključil in odredil pr'hodno za jutri.

Zakaj olenijo »Edinost«?

Trst, 26. novembra o. Četrtekova »Edinost« je bila zaplenjena, ker je objavila vest iz Goriske, kakaj je bil obsojen bivši kanalski župan g. Karel Angeli. (Glej članek na 5. strani.)

Vsem krajevnim in srezkim organizacijam SDS celjskega okrožja

(za srece Celje - Vranksko, Gornji grad - Mozirje in Slovenjgradec - Šoštanj).

Jutri v nedeljo, dne 28. novembra ob poldevetih dopoldne se bo vršila v klubovi sobi Celjskega doma v Celju važna konferenca okrožne organizacije SDS v zadevi volitev v oblastne skupščine. Udeležba je radi nujnosti in pomena odločitve obvezna za vse delegate krajevnih in srezkih organizacij. Kjer so delegati zadržani, naj pošlje vsaka organizacija vsaj po enega zastopnika, čeprav ni izvoljen delegat.

Vsled te konference odpadejo vsi v okrožju za soboto večer in nedeljo napovedani shodi (Mozirje, Šmartnoob Paki in Zalec). Ti shodi se bodo vršili pozneje. Delegati prejmejo v Celju volilne imenike.

Predsedstvo okrožne organizacije SDS v Celju.

Debata o stanju naših železnic

V finančnem odboru. — Posl. Pivko za zadostno zaposlitev in razširjenje mariborskih žel. delavnic.

Beograd, 26. novembra. p. Nocoj je imel sejo plenarnega finančnega odbora. Predsednik dr. Radonjić je prečital poročilo ministrstva trgovine in industrije o izvršeni reviziji v sarajevski klavnici. Nato je bilo sprejeto poročilo odbora za prošnje in pritožbe, med katerimi se določa vdovi pokojnega dr. Ivana Šusteršiča mesečna podpora 1200 Din, počenši od 15. julija 1926. Kot glavna točka dnevnega reda je bil pregled stanja prometnega ministrstva. Prometni minister je mnogo govoril o pomenu prometa za narodno gospodarstvo, o njegovi nacionalni nalogi, vendar pa njegov ekspozit ni zadovoljeval. Primal je, da železniško omrežje ni v stanju doseči razvoja gospodarstva in da se gradnja železnic vrši popolnoma brez sistema. Deficit ministrstva v znesku 380 milijonov dinarjev je posledica tarifnih popustov v letu 1925. Važen vzrok za prometno krizo v tem letu so tudi poplave. Minister je potem govoril o prihranku na premostu in pri uložbenih, katerim je odvzel postranske dohodke. Minister upa, da bomo skoro imeli dovolj svojih vagonov popravljenih, vsled česar bo treba plačati manj najemnine za izposojitve. Posl. Oton Gavrilović je kritiziral stanje voznega parka. Za njim je poslanec dr. Pivko obširno razpravljal o železniških delavnicah, vsled katerih smo mnogo let trpeli tudi radi tega, ker smo v delavnicah obdržali delavce in inženjerje, ki niso bili naši državljani. Bilo je pogrešno, da se s

temi elementi ni postopalo rigorozno glede nacionalitete, ker se je v delavnicah v primeru s predvojno produkcijo produciralo tako malo, da se more deducirati tudi to, da so gotovi elementi v naših delavnicah izvajali pasivno rezistenco. V mariborski delavnici se je opazilo v tem letu znatno povečanje produkcije, vendar pa še vedno ni tolika, kakor bi jo bilo želeli, ne samo s stališča prometnega ministrstva, temveč tudi s stališča splošne potrebe. Dr. Pivko želi, da se delavnicam v prihodnjem budžetu da možnost dobre zaposlitve in zadostni kredit, da se opremi vodstvo in uprava delavnic, da se razširi razvoj produkcije in da se očuva izvršni delavski kader. Treba je zaposliti čim več delavcev in preprečiti krizo med delavstvom. Denar, ki se daje za popraviljanje vagonov in inozemstvu, bi ostal doma. Dr. Pivko kritizira, da prometno ministrstvo ni koncentriralo kontrole dohodkov. Ta posel, mesto da bi se vršil na enem kraju, se vrši po raznih edinicah. Ljubljanska edinica je v svojem poslu ajour, druge edince pa niti niso moglo končati računov za 25. leto. Dr. Pivko priporoča, da se staro železo in železniški material, ki leži na Topčiderskem brdu in na raznih drugih krajih, kjer propada, vnovči, da se ne bi kvaril in propadal na solcu. Za njim je govoril poslanec Grigin ter poslanec Smodej, ki je kritiziral prometno stanje. Seja se nadaljuje jutri popoldne ob 15.30.

Protesti gospodarskih krogov proti vladnemu brezdelju

Pred nekoliko meseci je vlada razglasila in Stjepan Radić je s fanfarami spremljal, da je pričela energično akcijo za rešitev gospodarske krize. Poseben gospodarski komite ministrov je razpravljal in sklepal, kmalu pa je rešitev svoje naloge popolnoma prepustil ministru dr. Krajaču, ki je sklical posebno anketo. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da se takoj osnuje odbor zastopnikov gospodarskih organizacij in parlamentarnih skupin, ki naj bi sklepal o ukrepih za pobijanje gospodarske krize. Odbor se ni sestajal, pač pa je minister objavil zbirko lepo numeriranih svojih nazorov, ki so v javnosti napravili mnogo hrupa in pikre ironije. S tem je bila »gospodarska akcija« pri kraju.

Potekali so meseci in vlada se ni več zganila. Kriza s postruje, a vladi očividno ni več interesantna. Razumljivo je, da narašča ogorčenje gospodarskih krogov in da se sedaj dvigajo gospodarske organizacije k ostrim protestom proti popolni brezbrzičnosti vlade. Prva se je oskopolila trgovska in obrtniška zbornica v Osijeku, ki je včeraj poslala ministru trgovine in industrije brzojavko, v kateri protestira, ker še doslej ni izvršil sklep konference zastopnikov trgovskih zbornic in gospodarskih korporacij od 21. avgusta 1926., da se, dokler nimamo v ustavi predvidene gospodarskega sveta, sestavi vsaj komite zastopnikov zbornic in gospodarskih korporacij kakor tudi vseh parlamentarnih skupin z nalogo, ki jo je omejena konferenca točno določila. Istočasno je tudi splitska zbornica poslala ministru trgovine in industrije dopis, v katerem se pridružuje protestu osiješke zbornice ter naglašja, da zastoji dela v Narodni skupščini mnogo škoduje narodnemu gospodarstvu, vsled česar je nujno potrebno, da se skuša najti izhod iz sedanjega težavnega položaja, o katerem se toliko govori v javnosti in na konferencah gospodarskih korporacij. Brezdvomno je, da bi se tudi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani pridružila tem zahtevam, ako bi minister dr. Krajač ne zavlačeval njenega konstituiranja.

Mednarodne socijalnopolitične konvencije ratificirane

Beograd, 26. novembra. p. Na svoji današnji seji je Narodna skupščina po kratki debati soglasno ratificirala 12 mednarodnih socijalno političnih konvencij, ki so bile te dni sprejete v skupščinskem odboru.

Italijanski zakon o imenih

Rim, 26. novembra. p. V justičnem ministrstvu so izdelali načrt zakona, ki predpisuje, da noben novorojenec v Italiji, otrok italijanskih staršev, ne sme dobiti imena, ki bi zvenelo kot razžaljenje domovine, značilo upor proti nji in njenim ustanovam, ki bi hotelo na kak način povzdignuti in častiti ljudi ali politične ukrepe, nasprotne nacionalnemu duhu. Onim, ki niso sedaj taka imena, bo dana prilika, da jih zamenjajo z novimi.

naštev »Samouprava«, pa najbolj dokazuje, koliko je vreden sporazum med radikali in radičevci, ker jasno dokazuje, da je ta sporazum nemoralen. Sv. Pribičević pa od vsega početka ni ničesar drugega delal, kakor opozarjal, da je sporazum s St. Radićem zaradi njegove neiskrenosti nemogoč, da je sporazum z njim nemoralen in nepošten, kar je razvoj dogodkov samo potrdil. Zato »Samouprava« ničesar novega ne pove, ako trdi, da sta Sv. Pribičević in SDS nasprotnika takega nemoralnega sporazuma s St. Radićem. Absurdnost pa je seveda, ako postavlja »Samouprava« v isto vrsto St. Radića in Sv. Pribičevića, kajti radikalska stranka je sklepala sporazum z nemoralnostjo in vsemi ostalimi naštetimi nelepimi lastnostmi St. Radića. Pribičević pa je ta »sporazum« baš radi tega obsodil. Naglašanje »Samouprave«, da je sporazum med Hrvatimi in Srbi potreben, se sicer lepo čuje, nikakor pa se ne strinja z dosedanjimi izjavami »Samouprave« same, da državno-pravnih sporazumov med narodi v naši državi sploh ne more biti po uveljavljenju višjodavnih ustave, pač pa se morejo sklepati samo sporazumi med političnimi strankami enega in istega trojanskega naroda. Med idejo državnega in narodnega edinstva ter med naukom o treh narodih, njihovi federaciji ali avtonomiji tudi nobenega sporazuma biti ne more, ker ena drugo izključuje. V tem pogledu je »Samouprava« postala nejasna, ko govori o potrebi sporazuma med Srbi in Hrvatimi, ker ne označuje točno, kakšen naj bo ta sporazum. To je tudi dalo »Slovenec« povod za trditve, da zagovarja radikalno gloslo naenkrat prav tisto, kar je govoril dr. Korošec v Celju in kar je »Samouprava« potem zavračala, namreč potrebo, da je v vladi zastopana vedno večina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ako »Slovenec« očita »Samoupravi« nedoslednost zaradi tega, ima prav Nima pa prav, ako misli, da je zavzel kako posebno siljano stališče, ko se je pridružil »Samoupravi« v njenih napadih na Sv. Pribičevića, ki kot pristaž državnega in narodnega edinstva, izražena v višjodavski ustavi, tudi od dr. Korošca de jure in de facto priznane, odklanja na podlagi ustavnega načela enakopravnosti vseh jugoslovenskih državljanov kakšne posebne državno-pravne sporazume ali pa kupčije s St. Radićem, čegar neumnosti, neresnice in demagožstva presedajo najbolj tistem, ki so z njim sklepali in sklenili »sporazum«.

Oblastne skupščine in klerikalci

Zadnji »Domoljub« piše, da bodo oblastne skupščine »za nas nova stopnja, da pridemo do vedno večje samostojnosti in končno do avtonomije, ko si bomo na svoji zemlji tudi sami dajali svoje postavbe.« Klerikalni tednik torej sedaj priznava, da smo imeli mi prav, ko smo pisali, da bi se klerikalci kot avtonomisti ne smeli boriti prot oblastnim samoupravam, ker jih morajo že s svojega avtonomističnega stališča smatrati vsaj kot prvo stopnjo k uresničenju klerikalne avtonomije. »Domoljub« sedaj tudi piše, da bodo oblastne skupščine s svojim delom začetek umiranja centralizma. No, torej! Kdaj smo že mi pisali, da bodo samoupravne skupščine prinesle decentralizacijo in dekoncentracijo državne uprave, klerikalci pa so se borili proti centralizmu s tem, da so se z vsemi silami branili začetka njegovega umiranja. To so res čudni ljudje, ki so lovili goloba na strehi, niso pa znali držati vrabca v roki, vsled česar so povzročili s svojim brezpomladnim delom zadnjih let slovenskemu ljudstvu tako ogromno škodo.

Radikali tirajo Radića na konec meje

St. Radić je v svojem nastopu proti oblastnim volitvam navedel dva razloga: da pri sklepu min. sveta o razpisu oblastnih volitev niso bili prisotni njegovi ministri in da se volitve provedejo ravno sredi najhujše zime »Vreme« v daljšem uvodniku energično zavrača Radića, češ: Ni res, da bi bil sklep o razpisu oblastnih volitev storjen v odsotnosti radičevskih ministrov, marveč je bil sprejet z njihovim pritrdilom, ker so vprašanje oblastnih volitev ni likvidiralo na eni sami seji, marveč se je o njem že dalje časa razpravljalo v vladi. Še dva meseca se je o tem govorilo. V ostalem pa niti ni važno, ali je sklep o oblastnih volitvah bil storjen v odsotnosti radičevskih ministrov, marveč to, ali je šef HSS za ali proti oblastnim volitvam. On se je izjavil proti in razlogi so drugačni, kakor jih sam navaja. On je proti volitvam, ker ne pričakuje uspeha svoje stranke. Vsekakor pa bo provedba oblastnih volitev imela ogromen pomen, ker bo z njimi znatno razbremenjena Narodna skupščina in vrhovna uprava. Pomen teh volitev bo tem večji, ker bi Radić s svojo skupnjo poleg vsega drugega prisiljen k priznanju resnice in ker se no jasno ugotovilo, ali je njegova politična konverzija bila iskrena in resna, ali pa je predstavljala samo manever, da se Radić izogne pravici za vsa svoja prejšnja zločinstva proti domovini. In če bi se že s provedbo oblastnih volitev ne doseglo ničesar drugega, bi zadostovalo že to prisiljenje HSS na konec veje in že po tem bodo oblastne volitve dobile vrlo velik političen značaj ter jih lahko vsi pozdravljamo. — Radikali poznajo svojega Papenheimerja!

Zastoj francosko-ruskih pogajanj

Moskva, 26. novembra. (pa.) Francosko ruska pogajanja za ureditev ruskih dolgov Franciji so naletela na velike težave. Generalni tajnik in podpredsednik ruske delegacije Preobraženskij sta odstopila.

Tihotaostvo alkohola na debelo

New York, 26. novembra. (be.) Prohibicijska oblast so zaplenila na jezbru Champain net podvodnikov, ki so iz Kanade vlihotapljali opojne pijače.

Inozemska propaganda proti italijanskemu fašizmu

Inozemski korespondenti zapuščajo Italijo. — Alarmanne vesti o protifašistovski zaroti v Belgiji.

Rim, 26. novembra. Novi italijanski zakon o zaščiti države odnosno fašizma je onemogočil delo tako domačemu kakor inozemskemu tisku. Svoboda domačega tiska je bila zadušena sicer že prej, z novim zakonom pa je bilo to legalizirano.

Minister pravde je izjavil, da se po novem zakonu o zaščiti države v Italiji ne more sodilo onim inozemskim novinarjem, ki pišejo proti fašizmu in režimu, pač pa bodo vsi taki novinarji pregnani iz države. Po tej izjavi ministra pravde so se inozemski dopisniki v Rimu, 200 po številu, zbrali k posvetovanju o nadaljnjem zadržanju. Ta sestanek novinarjev je bil vrlo buren. Novinarji so napadali avtoritacijo Mussolinija, ter njegovega režima in onemogočanje delovanja predstavnikov inozemskih listov. Četudi je bil ta sestanek popolnoma intimen in četudi na njem ni bilo niti enega Italijana, je rimska policija bila točno informirana o vsem, kar se je na sestanku govorilo. Takoj po zaključenem sestanku je policija aretirala nekoliko inozemskih dopisnikov, ki so na zboru govorili proti fašistovskemu režimu, ter odločila, da se izženejo iz Italije. V znak protesta proti preganjanju svojih tovarišev so inozemski korespondenti sklepali, da vsi korporativno zapustijo Italijo ter da preko svojih listov v inozemstvu nadaljujejo borbo proti Mussoliniju in njegovemu diktatorskemu režimu.

Svetovna gospodarska konferenca

Skoro neopaženo je zaključila izvedeniška komisija pripravljala dela za bodočo mednarodno gospodarsko konferenco, ki se bo najbrž vršila v maju leta 1927.

Idejo za sklicanje svetovne gospodarske konference je sprožil na lanskem rednem zasedanju Društva narodov francoski delegat Louis Loucheur. Društvo je predlog enodušno sprejelo, s čimer je dokazalo, da se zaveda resničnosti Loucheurjeve trditve, da so bile skoro vse vojne posledice gospodarske borbe med državami in da se mir ne da zagotoviti, če se ne odpravi anarhija in besna tekma v svetovnem gospodarstvu. Po mišljenju francoske delegacije naj bi svetovna gospodarska konferenca bila izhodišče za popolno reformo v odnosih med državami, naj bi značila na polju produkcije in trgovine to, kar je pomenila washingtonska konferenca na polju mednarodne socijalne zakonodaje.

Velika Britanija je sicer tudi glasovala za francoski predlog, vendar ne s posebnim navdušenjem. Lord Cecil je dosegel, da se je obseg bodoče konference zožil na čim manj panog in vprašanj. Pri tem se je čutil sigurnega ameriške podpore. Tako se je že iz vsega začetka izločilo iz razprave vprašanje pravičnega razdelitve surovin in smotrnega sodelovanja vseh gospodarstev močnih držav pri upravi in eksploataciji kolonij. Ravno tako se je pustilo v nemar izseljeniško vprašanje, ki je eden glavnih vzrokov povojne bede. Amerika, pa tudi britanski dominijoni se na to polje ne bi hoteli spuščati. Polagoma se je eliminiralo eno vprašanje za drugim in danes je gotovo, da se ne bo obravnavalo vprašanje medvojnih dolgov in da spricho carinskega protekcijonizma, ki je obvelj ves svet, niti vprašanje organizacije trgovine ne bo primerno vpraševano. Ostane torej le bore malo snovi za razprave gospodarske konference, ki se tudi jedva sme imenovati mednarodna, saj bo obravnavala največ specifično evropska vprašanja.

Priznati pa je treba, da je odbor 30 izvedencev, ki mu je splošno predsedoval Švicar Ador, nato pa Belgijec Theunis in ki je dni zaključil svoje delo, z resnično kompetenco preučeval vsa vprašanja onega ozkega okvira, ki so mu ga določile velesile. Njegova glavna naloga je bila, da »prouči, katere sedanje gospodarske težave imajo zares mednarodni značaj in da dožene vidike in metode, po katerih bi se dala doseči praktična rešitev teh težav.« Preden se je lotil tega dela, pa je odbor zbral obsežen material in dokumentacijo o vseh panogah gospodarskega življenja, kakršne doslej še nismo poznali. Že ta rezultat je zelo koristen, če tudi sama gospodarska konferenca ne doseže pomembnejšega cilja.

Odbor je določil datum, kdaj naj se skliče svetovna gospodarska konferenca, sporazumel se je tudi glede dnevnega reda. Zdaj ima njene predloge odobriti Svet Društva narodov, to se pravi: velesile. Ker je odbor hočeš nočes v polni meri upošteval anglosaške rezerve, je verjetno, da bo Svet pristal na njegove predloge. Tako bi se vršila konferenca prihodnjo pomlad.

Prvotni osnutek široke gospodarske konference, ki naj bi prinesla red v kaos sedanje gospodarske anarhije, je šel po vodi. Edino res važno vprašanje, ki pride na dnevni red, bo organizacija industrijske produkcije. Priporočalo se bo posnemanje zapadnoevropskih železarskih magnatov z ustanovitvijo in razširjenjem trustov in posameznih industrijskih panog. Kakor je velikemu političnemu Locarnu sledila in bo še sledila cela kopa malih političnih Locarnov, tako naj bi se razmnožili tudi trusti po vzgledu železarskega trusta.

Ta sklep inozemskih novinarjev je menda povzročil zmedo v fašistovskih uravnih krogih, ker je par aretiranih dopisnikov bilo kmalu izpuščenih, dočim je napram ostalim še nadalje v veljavi sklep o izgonu.

Rim, 26. novembra o. »Giornale d' Italia« poroča iz Bruslja: Nekateri listi kažejo veliko vznemirjenje, ker so pričeli italijanski politični izseljenci razširjati v Belgiji strašno propagando proti Mussoliniju in fašizmu. V svrhu formiranja in obožitve protifašistovskih legij nabirajo v ljudskem domu v Bruslju dobrovolice in denarne prispevke. Komunistično glasilo »Drapeau rouge« je prejelo večji denarni znesek v svrhu organiziranja atentata na Mussolinija. Bruseljski list »La Gazette« piše, da so italijanski politični izseljenci radi umazane afele Ricciotti Garibaldi in poslednje katalonske zarote preložili svoj glavni stan iz Francije v Belgijo, da pripravijo nemoteno umor Mussolinija v Belgiji »o ti italijanski izseljenci že naši močne oddelke protifašistovskih legij. Nadalje so nakupili v Bruslju večjo množico razstrelivih snovi. Tajna načelnika protifašistovskih legij sta blviž ubilaec socijalističnega poslanca Mettentilla in Mussolinijev konfident Cesare Rossi ter Bazzi, ki prihajata pogostoma v Bruselj. Prav tako se naseljujejo v Belgiji katalonski separatisti, ki so bili do sedaj nastanjeni v Franciji.

Iz take gospodarske konference, kakor se zdaj zamislja, bo sicer morda vržena v svet kaka koristna ideja, morda pride tudi do delnih rezultatov, ki bodo ublažili napetosti v nekaterih industrijskih panogah in med nekaterimi državami, svetovne krize pa še izdaleč ne bo rešila.

Konkordat Rima z Nemčijo

Monsignor Pacelli, papeški nuncij v Berlinu, na tihem in previdno nadaljuje svoja pogajanja za sklenitev dvojnega konkordata »Svete Stolic«, s Prusko in Rajhom. Pričakovati je treba, da se bodo v prihodnjih mesecih ta pogajanja nadaljevala z večjim pritiskom, ker monsignor »dozoreva« za kardinalski škrlat in bi se ne vrnil rad iz Berlina v vatikanske dvorane — brez uspeha.

Msr. Pacelli je že sklenil konkordat z Bavarsko, toda v Monakovem je šlo lahko, kakor bi šlo lahko v Ljubljani, če bi se izpolnili nekateri državno-pravni ideali SLS. Monakovo pa je bila otroška igra v primeri z nalogo, ki čaka monsignora v Berlinu. Pruska končno ni Bavarska. Sicer je mnogo prebivalcev Prusije katoličanov, pa mnogo jih je tudi protestantov, da ne govorimo o socijalistih, ki so orientirani svobodnomiselnosti in ki so krepak del nemške vlade. Pa tudi katoličani Porenja in Vestfalske so vse drugačnega duha, kakor oni z bavarskih brbov in njih, nekam sumljivih modernistov. Msr. Pacelli bo brez dvoma dosegel »mali konkordat«, ki obsega statut duhovščine, imenovanja vojaških svečnikov in slično. Toda njegove želje segajo dalje, on bi rad dosegel »veliki konkordat«, ki bi — za Rim je to najvažnejše — uredil v rimskem smislu šolska vprašanja. Baš tu pa zadevajo monsignorove želje ob nepremagljiv odpor i socijalistov i protestantov.

Otod je nuncij prišla misel, da spravi diskusijo v drug tir in se mesto s Prusijo prične pogajati z Rajhom. Trenotek si je prav spretno izbral, saj je stranka katoliškega centra najtrdnjša opora koalicijske državne vlade in — republikanske ustave weimarske. Državni kancelar pa je g. Marx, koncilijanten gospod, čegar sestra je prednica enega največjih kloštrov v Kelmsraju. Toda nesrečni federalni ustav Nemčije ne dopušča, da bi pogodbo sklenila cela država, celokupni Rajh, marveč le to mogoče šele, če sprejmejo pogodbe vse zvezne države, vsaka posebej, in med njimi je zopet glavna Pruska. Kakor je nuncij Pacelli izredno sposoben, vendar izleđa, da je zašel v krog, iz katerega ni izhoda, — ter bo najbrže spomlad zapustil Berlin brez konkordata.

Pri tej priliki se spominjamo svojega konkordata z Rimom. Od časa do časa se pojavljajo glasovi o »ugodnem« stanju pogajanj. Za koga so ugodna in v čem so ugodnosti, ne izvem, pač pa vse zopet utihne za pol leta. Mesto da bi se z lastno zakonodajo odločno uredila vsa vprašanja, kakor zahtevajo interesi državljanov in države.

Zasedanje Sveta Društva narodov

Praga, 26. novembra. (br.) Na zasedanju Sveta Društva narodov, ki se odvori 5. decembra, bo češkoslovaško zastopal zunanji minister dr. Beneš, ki bo v to svrhu prekinil svoj dopust. Važnejši kot oficijelne točke programa bodo ob tej priliki zakulisni razgovori zastopnikov velesil. Mussolinija bo zastopal v Zenevi državni podtajnik Grandi.

Otvoritev novega grškega parlamenta

Atna, 26. novembra. (bz.) Danes se je otvoril novi grški parlament. Po prečitavanju poslanice predsednika republike se je parlament za osem dni odprl, da se more medtem sestaviti nova vlada. Monarhistični general Metaxas je obljubil Kafandrisu, da bo podpiral njegovo republikansko vlado.

Pangalos pred sodiščem

Atna, 26. novembra. (bz.) Bivši diktator Pangalos je na včerajšnji sodni razpravi zavrnil obtožnico, ki mu očita nasilje. Izjavil je, da je delal le v interes Grčije. Pogodbo z Jugoslavijo o prosti luki v solunskem pristanišču je sklenil ob soodgovornosti resorznega ministra.

Vendar danes največja premijera sezije! Znani roman Jules Verna

„Carjev glasnik“ Mihael Strogov

V glavni vlogi Rusa Ivan Mozhuhin, E. Gajdarov Rusinja Natalija Kovanko, in ostali igralci, semi Rusi.

Kino
„Ljubljanski
dvor“

Telefon šte. 730

Naši kraji in ljudje

Fran Planinšek - 50letnik

Šel oblasne prehrane pri direkciji drž. železnice v Ljubljani, gospod Fran Planinšek, je slavil te dni v krogu svoje družine 50letnico svojega rojstva. Jubilant spada v ono nacionalno in napredno gardo, s katero se je ljubljanski južni koloavor v predvojni dobi lahko ponahal, ker je posegala v svojem javnem delovanju tudi izven ozkega službenega delokroga.

Rojen v Starem trgu pri Višnji gori, je stopil g. Planinšek po dovršeni srednji šoli v službo Južne železnice in službuje že od 1. 1901 v Ljubljani. Dasi sam v službi skrajno vester in natančen, je napram podrejenemu osebju vedno doberhoten in ustrežljiv. Svoje narodne in napredne misli niti ni skrival niti v najtežjih časih in se je z veseljem udeleževal v številnih narodnih društvih. Bil je predsednik ljubljanske podružnice Branibora in delavni odbornik šentpeterske podružnice CMD. Predvsem pa je svoje sile posvetil kot predsednik ljubljanske podružnice Društva jugoslovanskih železniških uradnikov. Leta 1908 je bil izvoljen tudi v ljubljanski mestni občinski svet, kjer je bil dolgo vrsto let načelnik oddelka za električno, vodovod in pitnarno.

Ob prevratu mu je bila poverjena velika naloga prehrane vsega železniškega osebja v Sloveniji. Težko nalogo je izvršil g. Planinšek na naravnost: slijati način. Ko je bila organizirana železniška direkcija v Ljubljani, je g. Planinšek nadaljeval svoje organizatorno delo na polju železničarske prehrane. S pravišnim gospodarstvom je ustvaril in dvignil staro ustanovo bivše južne železnice na tako višino, da se čudi vsak poznavalec razmer ljubljanskega dela v resnici lahko ponosna na svojo gospodarsko poslovalnico. Kot viden znak vztrajnega in smotnega gospodarskega delovanja jubilanta se dviga sedaj v Ljubljani na Masarykovi cesti velika zgradba gospodarske poslovalnice.

Skromnemu in tihemu delavcu, odličnemu našemu somišljeniku kličemo ob jubileju: Se na mnoga leta!

Predvajanje zdravstvenih filmov v Ljubljani

Za nedeljo, dne 28. t. m., si je pridobila ZKD celo serijo zdravstvenih filmov, ki se doslej v Ljubljani še niso predvajali. Program je zelo pester, obenem pa izredno zanimiv in poučen. Filmi se bodo predvajali kot običajne v kinu Matice. Spored vsebuje trije tridesetletni film o pegastem tegarju, film

Danes 27. novembra 1926

zgodovinski dan kinematografije v Ljubljani

„Carjev glasnik“

Mihael Strogov

Edini eminentni ruski film. Režija ruska! Igralci Rusi! Originalni pesniki brezkonne bele Sibirije, carskega dvora Aleksandra II., upor Tatarov itd., itd.

Kino „Dvor“, Telefon 730.

Danes predstave ob 4., 6., 8. in 10.

o življenju v nekem vzornem francoskem sanatoriju, film o človeški krvi, o zobovju in o življenju podgan, kot prenašalke mnogoterih kužnih bolezni. Filmi se bodo predvajali zgolj do nedelje pri obeh dopoldanskih predstavah, od katerih se prva prva točno ob 9.15. druga ob 10.30. Vstopnice se dobijo od danes naprej pri blagajni kina Matice; za šolsko mladino velja pri prvi predstavi ob 9.15 uri običajni 50 odstotni popust.

Priporočamo občinstvu v lastnem interesu, da si nabavi vstopnice čim prej v predprodaji; zaradi velikega zanimanja za poučne predstave ZKD so bile namreč vse predstave kulturnih filmov vsakokrat razprodane, vsled česar se velik del publike istih ni mogel udeležiti. Vsakdo naj si torej vstopnico kupi takoj, ker se program ne bo ponavljal.

Izumiranje nekdanjih stebrov nemčurstva v Celju

Pišajo nam: Pred 30 in še pred 20 leti je bilo Celje, kakor znano, eno najbolj zagreženih nemčurških mest na Slovenskem. Pravi Nemecy v Celju je bila seveda samo peščica, tem voč pa je bilo renegatov — nemčuršarjev. Bili so to ponavleč trgovci, obrtniki in uradniki, ki so bili večinoma rojeni Slovenci. Največja opora nemčurštva pa je bila mestna „fakinaža“; bili so to obrtniški valenci, dmnarji, delavci, uslužbeni pri nemški in nemčurški gospodi. Kadar je bilo treba organizirati kak napad na Slovence, vselej je nemška gospoda najela to fakinažo, ki jo je dobro plačala in jo prej še dobro napojila.

Pred dobrih 30 leti je to fakinažo vodil takratni jurist, pred kratkim v Celju umrl dr. Karel Balogh. Kjerkoli je bil organiziran kak napad na Slovence, kjerkoli je prišlo do kakšne pretepa med Slovenci in Nemci, povsod je bil zraven Balogh, bodisi da je pri spopadu sam aktivno sodeloval, bodisi da je dal intelektualno pobudo za eksces. Skratka ni bilo skoraj afere, pri kateri bi ne bil aktivno ali pasivno udeležen Balogh. Tako je postal znan v Celju in v vsi okolici kot slab denar. Pri nekem spopadu ga je nekdo krsil za „Rauberbaloğa“ in to ime se ga je nato prišlo. Nihče ga ni odšel nazivati drugače, kakor s tem imenom. Zdvajna se mu je že kri umrla. „Svečeni jurist celjski“, kakor so mu tudi pravili, je celo s 30 leti napravil juridične izpite in postal doktor, toda ime „Rauberbaloğa“ mu je ostalo. Bil je sicer nadarjen mož, ki bi lahko v Celju zavzel ugledno mesto, ako bi ne bil v mladosti rešil zasl med nemčurškemu mestu so lrgo.

Z njim je legel v grob eden izmed zadnjih one stare nemčurške garde, ki je pred desetletji strahovala celjske Slovence. Oeas, Derganz, Balogh in kakor so se že imenovali svoječasni voditelji celjske nemške fakinaže, ki je povzročila nekoč toliko gorja celjskim Slovincem, so se zaman trudili, da z nasilnimi sredstvi vzdrže na površju trilo celjsko nemštvo, razvoj dogodkov je šel preko njih in danes vliha nad nekdanje nemško celjsko trdnjavo ponosno in zmagovito slovenska trobojnica!

Dr. Ksenija Atanasijević

Prva žena v naši državi, ki je postala profesor na vseučilišču, je dr. Ksenija Atanasijević, izbrana l. 1923, za docenta na filozofski fakulteti beogradskega vseučilišča. Rojena l. 1894 v Beogradu je maturirala v Beogradu in potem študirala na univerzah v Beogradu in Zenevi. V juliju l. 1920. je položila na beograjski univerzi diplomski izpit iz čiste filozofske skupine in iz skupne klasičnih jezikov ter odšla nato v Pariz, kjer je na Sorboni poslušala predavanja iz filozofije. Januarja l. 1922 je položila na beograjski univerzi doktorski izpit na podlagi teze „Brunovo učenje o nalmanjem“ in bila oktobra naslednjega leta izbrana za docenta na beograjski univerzi. Od leta 1921. dalje priobčuje v različnih revijah, največ v reviji „Misao“ svoje razprave, a izšlo je tudi že nekaj njenih

samosojnih del, kakor n. pr. „La doctrine metaphysique et geometrique de Bruno“ v pariški založbi Polet l. 1923. Objavila je med drugim tudi sledečo razpravo: Heraklitova filozofija. Sokrat, Schopenhauerjeva formula pesimizma, Demokrit kot etik itd.

Našo prvo ženo, ki predava na univerzi in si je v pravem smislu besede priborila to pravico, bomo slišali v nedeljo, 28. t. m. ob 10. dopoldne v Ljubljani. Predavala bo na povabilo „Ženskega Pokreta“ v Ljubljani v zborniški dvorani univerze o temi: „Ibsove feministične koncepcije“. Dr. Ksenija Atanasijević je tudi članica odbora „Ženskega Pokreta“ v Beogradu. Vabimo vse, ki cenijo in upoštevajo resno delo, četudi ga vrši sle žena, da se udeleže predavanja. Vstopnine ni, samo dobrovoljni prispevki za kritje stroškov. — „Ženski Pokret“, Ljubljana.

Zborovanje SDS v Zidanem mostu

V nedeljo, dne 28. t. m. ob 9.30 dopoldne se bo vršilo v Zidanem mostu, v prostorih gostilne Juvanič

zborovanje Samostojne demokratske stranke.

Poročata dr. Joža Bohinjec in dr. Stane Rapa. — Vabljeni prijatelji iz vsega laskoga srca.

Srežka organizacija SDS.

Milijardno posojilo v Beogradu

Beograjski župan in narodni poslanec dr. Kumanudi je izjavil, da namerava beograjska občina za izvršitev svojega občinskega programa najeti milijardno posojilo. Pogajanja se že vrše in je dobila občina že več ponudb iz inozemstva. Med njimi je več zelo resnih, ki jih sedaj proučuje. Vendar pa zaključitve posojila ni pričakovati pred l. marcem prihodnjega leta, ker se prično velika občinska dela šele takrat. Predvsem se namerava izvesti razširjenje vodovoda, rešiti problem električne centrale in razširjenja tramvajskega omrežja ter izvršiti kanalizacijo in tlakovanje Beograda.

Cerkniško jezero - malo morje

Neprestano deževje je napolnilo Cerkniško jezero, kakor že dolgo let ne. Voda sega že skoro do prvih hiš. Da niso razširili pred dvema letoma obeh požiralnikov Male in Velike Karlovice, ki odvajata večinskno množino vode, bi bila danes vsa vas Dolenje Jezero poplavljena, kar se je zgodilo nazadnje pred dvajsetimi leti, tako pa pomirja to le še najstarejši ljudje. Pokvarjen je precej most koncem nasipa, držbeča preko jezera.

Res čudovito je to jezero! Meseca septembra so hodili se po njegovem dnu, opazovali kako izvirja voda v zemljo skozi žrela požiralnikov, kako se mečelo ribe po usihajoči vodi, kako se peha nebroj ljudi za njimi, jih lovi in meče v vreče, a danes leži pred nami takorekoč malo morje!

Iz okrožneča tajništva SDS za Notranjsko

V nedeljo, dne 28. novembra, se bo vršila okrožna seja SDS v Dol. Logatcu ob 1. popoldne v gostilni g. Smuca. Vse krajevne organizacije naj se po svojih delegatih sigurno udeleže seje.

Istega dne, ob 4. popoldne, bo v gostilni g. župana Stržaja sestanek članov SDS. Svrha obeh strankarskih sestankov je razvidna iz poslanih vabil. Vseled važnosti je čim večja udeležba potrebna.

dejansko padla samo zato, ker je bila gostu žena prijateljica nedotakljiva svetost.

Torej: drama iz današnje družbe. Precej dejanja, še več filozofiranja. Kdor ni nereden štor, mora zadeti ton salonske igre. A v Wildgansovi „Ljubezni“ je vse to le zunanji okvir, potreben za uspeh na odru. Težiče leži v notranjem doživljanju, ki ga more podati le mimika v obrazu. Zato je bilo potrebno, da je prišel zlasti Rogoz iz Ljubljane. Wildgans nam govori pri odprtem odru globoko tudi tedaj, ko ne da igralcu nobene besede in Rogoz je res privezal publiko z nemo hojo po salonu. Z veliko rutino je obvladal komplicirano tehniko svoje vloge močevega prijatelja Verdegasta g. Sest. ki je igra tudi zrežiral in go prevedel. Režija in celotna igra je bila plastična. Vseh 5 dejanj so rešili v dveh urah. To še posebej povdarjamo. Uprav blagodejno je prijala osem scenarija. Soba v hiši zakoncev z modrim zasveti in je frapirala s svojim enostavnim, finim stilom in lučmi. Trpljenje in duševni boj osirotele žene g. Wintrove so bili prepričevalni. Harmonije krepke igre tudi domačini niso motili. Mati g. Kraljeve, dame g. Bukšekove in osiveli g. Zelezniak go bili izdelani tipt. Ugajala je celo Starčeva v ulogi dekleta iz penzionata Madama. Tako vlogo je seve že težko slabo igrali, ker je pač težko dobiti, kedaj je pravzaprav resnična. V celoti pa je bil to res lep večer.

Dr. Avg. Reisman.

Zlobna roka požiga v ljutomerski okolici

O velikih požarih dne 23. t. m. na Murskem polju se nam naknadno še poroča, da je razdvijani element v Bučanih uničil 5 posestnikov 8 objektov in sicer večinoma gospodarska poslopja z vso krmo in slamo. Gorelo je do noči ter znaša povzročena škoda okrog milijon dinarjev, dočim so bila poslopja zavarovana le za neznatne vsote. Kako je nastal požar v Bučanih, še do sedaj ni pojasnjeno.

V Lokavcih, kjer je istega dne pogorelo posestnikov l. Novaku in I. Pušenjaku njuno domovje, je bila gasilska akcija zelo težavna, ker je primanjkovalo vode. Zgorel bi bil kmalu tudi neki dojenček. Vendar pa se je našel v zadnjem trenotku pogumen mož, ki ga je z lastno nevarnostjo rešil iz ruševnega se poslopja. Ogenj je zanel na najbrž zlobna roka, ki že mesec, skoro vsak teden, zažiga v ljutomerski okolici, zlasti v bližini vasi Cezanjec. Ker so se našla zadnje dni v različnih vaseh grozila pisma, v katerih se proti požigom, je razumljivo, da živi prebivalstvo v stalnem strahu in trepetu za svoj krov.

Nasilna tatinska družba

V noči od torka na sredo je oborožena tatinska družba vplnila pri trgovcu Sitraru v Laporju pri Slov. Bistrici, naložila plen na voz in ga odpeljala proti Majšpergu. Sitrar se je med tatvino prebudil, hotel pregnati tatove z streli, ti pa so mu s strelci odgovarjali in ga tako prisilili, da je zasledovanje opustil. Sitrar ima precejšnjo škodo.

Pred sodniki

Tone iz Zagradca je šele 15 let star. Fant je tesarski vajenec, ki mu bolj diši krajca kot težka tesarska sekira. Male, par dneve kazni so fantičku bile samo zato, da je v mirnem zatistju koval nove naklepe. Kaznovan je bil letos septembra trikrat, a to mu je bilo pač malo mar. In tako je spet sedel te dni pred senatom ljubljanskega dež. sodišča. Pred mesecem dni je ležal neko soboto popoldne na gricku za vasio. V zvniku je zvonilo delopust in Tonček je veselo užival krasoto jesnega jesenskega popoldneva. Naenkrat so mu pa oči zažarele. Tam v bližnji hišici je začel prijazno čvrčanje in potem zaduhel opojni vonj krofov. S težavo se je premagal, da ni skočil v hišo in si jih nabral. Polgoma je odšel po hribu, a pod večer se je vrnil. Reza in Ana, ki sta lastnici hišice, sta šli počasi po hribu v vas. Ko ji je Tonček zagledal, se jima je v ovinku ognil in hitel na hribček. Kakor zaljubljen vasovalec je najprej potrkal na okence, da se prepriča, če ni stari Setraj, oče Anke in Reze doma; potem je pa v okno krepko pritisnil in odprlo se je. Nato je zlezel v kamrico in sladkosnični vasovalec je takoj našel krofe. Nabasal jih je po vseh žepih, a to mu še ni bilo dovolj. Veselo je jedel krofe in stikal po kamri, da bi našel še kaj drugega. Odprl je lepo sli-

kano skrinjo v kotu in jel brskati po nji. V nekm kotu je našel star koledar in ga radovedno odprl ter se radostno zarežal, saj so se mu posmecali papirnati kovčki. Spravil jih je, zapl. skrinjo, in odšel skozi o.m.o. Za vrhom je prešel krofe, bilo jih je ravno 20. Do dna hriba jih je podelal 10, a ostale pa drugi dan. Privoščil si je pač zadnje dobro večerico na prostem; saj so že čez par dni potrkali orožniki, češ, da so ljudje videli hoditi tisti večer po hribu. Preiskali so ga in našli pri njem 310 Din, ki jih je ukradel. Tone je sprejel v mariborsko kaznilnico, kjer bo ostal 3 mesecev.

Posestnik Francelj iz Ravna je doživel slab dan. Pred sodnike je moral, in sicer celo pred senat, kar mu je pa zelo zasmudilo. Februarja letos je Francelj priokoral k orožnikom v Cerklih, se malo pogladil po nosu in stlačil iz sebe, da mu je sosed Janez 3. januarja ukradel listnico in v nji 70.000 Din gotovine. Godrnjal je nekaj, da sta gledala živino, da je bil Francelj pijan, ko sta šla v hlev, so se mu zapletle noge in se je skoro prekuenil. Janez mu je tedaj vedel listnico, ali je pa njemu, Franceju, tedaj pred hlevom padla na tla in Janez jo je pobral. Orožniki so vsled Francelove ograde preobrnil vso Janezovo hišo. Mož je stiskal pesti in molčal. Na lupi je Francelj na zahtovo orožnikov premetal stelo in prikazala se je listnica, ki je pa bila prazna. Janez je zahteval, naj se zadeva razširi pred sodniki. Sodniki pa niso verjeli, da bi Francelj imel tako visoko svoto denarja v žepu; na drugi strani pa spet niso bili prepričani, da bi bil on listnico Janezu podvrgl. Francelj je bil radi pomanjkanja dokazov zato oproščen.

Danes

„Carjev glasnik“

Mihael Strogov.

Pri vseh predstavah sodelujeta edini veliki originalni BALALAJKA ORKESTER RUSOV. originalni RUSKI PEVSKI ZBOR V NARODNIH NOŠAH in pomnoženi lastni orkester.

Predprodaja vstopnic dnevno od 10.—12. in od 2. dalje. Vstopnice dobite tudi že danes za jutri!

KINO „Dvor“, Telefon 730.

Danes predstave ob 4., 6., 8. in 10.

K razpustu občinskega sveta v Mežici

Pod tem naslovom je „Jutro“ z dne 16. t. m. priobčilo poleg drugega tudi vest: „Sol-ske osebe pa si je dalo lani razžagati za lastno uporabo na stroške krajnega šolskega sveta, v katerem je vedril in oblačil g. Möderndorfer, 40 kubičnih metrov drv za 950 Din.“ Podpisani označuje najodločnejše kot neistinito, da bi bil kakorkoli sodeloval pri takem, mu docela neznanem ukrepu pri šol. svetu, ki v njem tudi nisem sam odločeval. Mežica, dne 20. novembra 1926. Vin-ko Möderndorfer.

Najcenejša Miklavževa darila za mladino

so knjige Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Za majhne otroke priporočamo

Marija Grošljeva: Čebelica brečel'ca. — Večbarvna slikanica. Cena Din 30.—, po pošti Din 3.— več.

Marija Grošljeva: Sale za male. Večbarvna slikanica.

Cena Din 32.—, po pošti Din 3.— več.

Za šolsko mladino priporočamo

Kunaver: Zadnja pot Kapitana Scotta. Slikanica (Zalostna usoda raziskovalca južnega tečaja) Broš 36.—, vez. 44.— po pošti Din 3 več.

Zbirka 9 mladinskih knjig. ki veljajo vse skupaj vezane Din 100.—, po pošti Din 12.— več (Levstik VI. Dežela brez imena; Milčinski: Tolovaj Mataj; Filip: Kako so se vrati ženi; Milčinski: Zgodbe Kraljevič Marka; Sorli: Bob in Tedi; Sorli: V deželi Cirimurev; Vašte: Pravice; Čika Jova Zmaj; Kalamau darila. Čika Jova Zmaj: Pisani oblaki.

Naročila sprejema knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti Glavne pošte).

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sobota, 27.: Zaprto.
Nedelja, 28.: ob 15.: „Doktor Knock ali Triumf medicine“. Ljudska predstava, znižane cene. Izv. Ob 20.: „Kovarnstvo in ljubezna“. Premijera. Izv. Ponedeljek, 29.: „Stalni gost, Boubouroche“ D.
Torek, 30.: „Hlapci“. E.

Ljubljanska opera.

Sobota, 27.: „Grofica Marica“. C.
Nedelja, 28.: ob 15.: „Figarova svatba“. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 29.: Zaprto.
Torek, 30.: „Zidinja“. A

Mariborsko gledališče.

Sobota, 27.: „Gepa Helena“. A.
Nedelja, 28.: „Le-offica Marica“.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 28.: „Periferija“. Popoldanska predstava pri znižanih cenah. Začetek ob pol 16.

Mariborsko gledališče

(Gostovanje Ljubljancev.)

V letošnji sezoni smo imeli že toliko dramskih predstav, da je mogel ves ansambl pokazati svoje zmožnosti. Bila je torej zelo umestna in pametna ideja Narodnega gledališča, da se je odločilo spopolnjevati vrzel in je povabilo ljubljanske goste — go. Wintrove, Rogoza in Sesta, ki so v sredo nastopili v Wildgansovi tragediji „Ljubezna“. Imeli smo to priliko pohvaliti gledališko publiko, da se častno odzove, če ji nudimo resnično kulturno vrednost. Tudi v sredo so Mariborčani napolnili gledališče.

Wildgansova „Ljubezna“ je pravzaprav samo simbolična tragedija. Dramatik riso običajno življensko pot te čudežne cvetke — Ljubezni, pred nami zagradi njeno peripetijo, ki jo položi v usta močeve matere: V zakonu pride čas, ko postanejo močje nemirni, ko iščejo... tedaj moramo biti me žene močne in pametne, da zmagamo. — Wildgans pa je tu prisodil zmago možu, ki se je vzdržal na površju in našel pot iz penzionata Madama pred padcem nazaj k otroku in ženi. Ona je medtem sedela doma ob šampanjcu s prijateljem in ni

g. Skrbinska, g. Kralja, g. Povheta in drugih. Predstavo bodo igrali izven aboumaja.

Vika Pedgorska v „The Graphics“. Velika angleška revija „The Graphics“, od 7. novembra objavlja pod naslovom „Slovenska Sveta Ivanca“ niz slik iz Narodnega gledališča v Zagrebu. Seveda si je časopis izbral za objavo scene iz angleške dramske literature. Dva prizora prikazujejo inscenacijo Shakespearejeve komedije „Kaj hočete“, ena slika pa Shawova „Sveto Ivanca“. Med objavo je reproducirana fotografija Vike Pedgorske, ki je v zagrebški drami na glasu najboljše umeetnice.

Sloviti poljski tenorist Jan Kiepara je gostoval v sredo zvečer v Zagrebu. Občinstvo, od velikanske reklame omamljeno, je pričakovalo od peva naravnost čudežev; na se je zgodilo, da je čulo res z božanskim iskro obdarjenega umetnika, ki pa nima izsolanega glasu. Kiepara je pol arije iz Aida, Tosca, Carmen, Bohème, Lohengrina, Turandot in Rigoletta. Pevečev glas je izredne kvalitete; tehnično pa njegovo prenašanje ne more zadovoljiti. Vokalizacija mu je motna in nejasna, njegovo predavanje računa v prvi vrsti s hlastanjem po efektih. Kritika prerokuje Kiepari veliko prihodnost edino le v slučaju, da se bo znal zatajevati ter izmojstriti, kajti umetnik ne pride izločan na svet, čeprav ga je narava obdarovala s čudovitim pevskim organom.

Domače vesti

* **Praznovanje 1. decembra.** Veliko županstvo objavlja: 1. december se praznuje kot državni praznik ujediniteljstva troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno enotno državo pod žezlom dinastije Karagorgjevičev. Ob 11. bo v stalnici sv. Nikolaja svečano cerkveno opravilo po običajem obreda. O službi božji in pravoslavni kapeli bomo se poročali. Na solah se ne vrši pouk, v državnih in drugih javnih uradih, kakor tudi v vseh obrtnih in trgovinskih podjetjih počiva delo. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobešijo na svojih poslopih državne zastave. Istega dne ob 11.30 naprej sprejema veliki župan ljubljanske oblasti v vladni palači poklonitve in čestitke. Odiok ministra za notranje posle, po katerem imajo biti na dan 1. decembra vse »radnje« zaprte, se nanaša samo na obrtna in trgovinska podjetja. In industrijskih, prometnih, rudarskih in njim podobnih podjetij počiva delo na ta dan samo tedaj, če to zahtevajo delavci.

* **Nov madžarski poslanik v Beogradu.** Za novega madžarskega poslanika v Beogradu je imenovan baron Evgen Förster, dosedanj madžarski konzul v Haagu. Dosedanj poslanik Andrej Hory zapusti Beograd v ponedeljek.

* **Novi inženjerji gradbene stroke.** Včeraj so napravili na gradbenem oddelku tehnične fakultete ljubljanske univerze inženjerji diplomski izpit gg. Anton Umek iz Brezice, Vladimir Istini iz Ivanovke na Ruskem, Lavoslav Viher iz St. Ila, Hugo Fink iz Ljubljane in Jozo Vedenik iz Lovanske na Koroškem. Ker sta bila gg. Umek in Viher za časa svojega študijskega študija kolegiala, piatola njima v čast raz stavbo Akademskoga kolegija v Ljubljani narodna trobojnica. Udomačen običaj je že namreč, da se izvezi v kolegiju zastava, kadar promovira ali diplomira kdo iz velike in marljive družine kolegijev. Mladim inženjerjem iskreno čestitamo!

* **Spomenik na Ceru.** Med prebivalstvom Sabca in Loznice se je pričela akcija, da se prihodnje leto postavi na Ceru dostojen spomenik kot trajen spomin na prvo veliko zmago srbskega orožja nad avstrijskimi armadami leta 1914.

* **Državna pomoč kmetom v Pilistanju.** Na intervencijo velikega župana g. dr. Pirkmajerja je obljubilo ministrstvo poljoprivrede brzojavno 40.000 Din v podporo posestnikom, ki jih je zadela teška nesreča radi znanega plavolja. Včeraj je povabil na kraj nesreče veliki župan se geološkega izvedenca za ljubljanskega vseučilišča, da pregleda plavolje ter priporoči za nasvet pri sanacijskem delu.

Najodličnejša družabna in največja glasbena prireditev bo tudi v letošnji sezoni novinarski koncert

1. decembra ob 20. v »Unionu«.

* **Za poplavlence v Savinski dolini** je nakazal veliki župan g. dr. Pirkmajer gerentu okrajnega zastopa v Mozirju Din 25.000 za najnujnejšo pomoč. Brzojavno pa je zaprosil veliki župan ministrstvo poljoprivrede za nadaljno subvencijo Din 70.000 in je upati, da bo ministrstvo prošnji čim prej ugodilo.

* **Dr. Jovanović-Batut častni doktor.** Redni profesor beogradske medicinske fakultete v pokoru dr. Milan Jovanović-Batut bo jutri promoviran za častnega doktorja medicine beogradske univerze.

* **Zakon o srednjih solah.** Minister prosvete je ponovno načel vprašanje zakona o srednjih solah. Sestavljena je komisija pod predsedstvom ministra prosvete, oziroma njegovega pomočnika. Profesorsko društvo odpošlje enega člana v to komisijo.

* **Iz veterinarske službe.** Na predlog ministra za poljoprivredno je podpisan ukaz, s katerim je imenovan za veterinarja srezkega poglavarstva v Koprivnici g. Matija Kolarič, za veterinarja srezkega poglavarstva v Kočevju pa g. Vojteh Hrabalek.

* **Izgon srškega novinarja iz Jugoslavije.** Notranje ministrstvo je sporočilo grškemu novinarju, dopisniku atenskega lista »Elefteron Tipos«, g. Krocisu, da ne more več ostati v naši državi in ga je naprosilo, naj zapusti Beograd. Novinar Krocis je namreč pošiljal izmišljene in tendenčnozvozne vesti o naši državi; tako pred kratkim, da je naš kralj sklenil sporazum z bivšim grškim kraljem Jurjem glede obnove monarhije na Grškem, za kar bi dobila Jugoslavija Solun in grško Makedonijo.

* **Odlikovani orožniki.** Na predlog ministra vojske in mornarice so odlikovani s srebrno kolajno za vestno službovanje orožni-

ški naredniki gg.: Jakob Muhič, Ivan Javornik in Ivan Renc ter žandarmerijski kaplar Dragotin Dekort.

* **Konferenca denarnih zavodov.** Upravni odbor Narodne banke je sklenil, da se za 15. decembra skliče v Beograd konferenca vseh večjih denarnih zavodov ter zastopnikov gospodarskih krogov, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju obrestne mere domačih denarnih zavodov.

* **Zanimanje tujcev za Dalmacijo.** Nemci se čimdalje bolj zanimajo za našo riviero. Prometni urad »Putnik« v Splitu dobiva že sedaj številna vprašanja in naročila za prihodnjo sezono, zlasti iz Nemčije in Avstrije. Tako je že prijavljen izlet avstrijskega avtomobilskega kluba in zdravniških društev z Dunaja in Gradca. O velikonočnih praznikih pride v Split dunajska »Urania«, ki obišče tudi druge dalmatinske kraje. Tudi iz Anglije so že prijavljene večje ekscurzije z velikimi transoceanskimi parobrodi, ki obiščejo glavna pristanišča ob Sredozemskem morju ter obiščejo tudi Dubrovnik in Split.

* **K popravku g. Moderndorferja iz Mežice.** Včeraj smo objavili popravek g. Moderndorferja iz Mežice, češ da krajni šolski svet ni plačal rezanja drv za šolsko osebo. Popravek smo objavili v dobri veri, da odgovarja resnici. Danes pa nam poročajo iz Mežice sledeče: V blaginjski knjigi krajnega šolskega sveta Mežica je pod št. 108 zabeležen naslednji vpis: »4. 12. 1925. Rezanje drv za šolsko osebo 40 m³ Din 950«. In vendar nam je poslal g. Moderndorfer poravek, da to ne odgovarja resnici. Iz tega bi sklepali, da je lažniv vpis v blaginjsko knjigo krajnega šolskega sveta. Kdo bi naj bil to zakrivil?

* **Solske knjige za muslimanske otroke.** Ministrstvo prosvete je odobrilo šolske knjige za muslimanske otroke v Južni Srbiji. To so prve knjige te vrste v Jugoslaviji.

* **Električna centrala v Prizrenu.** Prizrenska mestna občina namerava zgraditi električno centralo. V budžet za prihodnje leto je sprejel večji znesek za pripravljalna dela, za gradbena dela pa najame posojilo pri Državni hipotekarni banki.

* **Himen. G. Rado Jelenc.** posestnik in kroljaški mojster iz Mošenj se je poročil z gospičko Pavlo Verel iz Kamne gorice. g. Zdravko Bohino, posestnik v Lipnici pri Podnartu, pa z gospičko Marijo Pogacnikovo iz Sr. Dobrave. Bilo srečno!

* **Zobozdravniška mesta.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje na svojem ambulatoriju 2-3 mesta pogodbnih zobozdravnikov, ki bi imeli po 2 uri na dan ordinirati v ambulatoriju. Plača Din 2500 mesečno. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

* **Banke in narodni praznik.** Po zakonu se praznovanja 1. dec. v spomin na proglas ujediniteljstva Srbov, Hrvatov in Slovencev kot narodni praznik. Ta dan bodo banke zaprte. Tajništvo društva bančnih zavodov v Sloveniji.

* **Zagoneten samomor.** V Velikem Bečkereku se je v četrtek ustreli dr. Nikola Demko, odvetnik in veleposestnik. Iz tovske puške si je pogljal kroglo v usta. Vzrok samomora je tem zagonetnejši, ker je bil pokojnik zdrav, vedno dobro razpoložen, premožen in je živel v srečnem zakonu.

* **Dve sestri se s plinom zastrupili.** Kakor javljajo iz Reke, so v četrtek jutraj našli Hrvatice vdove A. Dujmić v njenem stanovanju mrtve. Po nepazljivosti je pustila odprto pipo za kuhanje. Ko so odnesli njeno truplo, je njena sestra iz žalosti vsled tragičnega dogodka ponovno odprla plinovno pipco ter se tudi ona zastrupila s plinom.

* **Zaradi razžaljenja Veličanstva obsojen.** V Dubrovniku se je predvčeršnjim vršila obravnava proti tamkašnjemu odvetniku dr. Bjelovučić, atereoga je državno pravdnišvo tožilo zaradi razžaljenja Veličanstva. Dr. Bjelovučić je bil obsojen na dva meseca ječe.

* **Strela je ubila v okolici Mostarja tamkašnjega seljaka Omerja Hasanovića.** Ko se je Omer vračal domov, ga je zalotila plona. Iskal je zavetja pod nekim hrastom. Strela je udarila v hrast in ubila seljaka.

* **Moda in cerkev.** Petrovaradinski župnik je nedavno izgnal iz cerkve neko gospodično, ker je po župnikovem mnenju prišla v cerkev oblečena preveč »po modi«. Gospodična je župnika tožila. Na zahtevo župnika je bila sodna obravnava prelozena, ker se mora gospodična pri ponovni obravnavi pokazati sodeči v onih obleki, ki jo je imela krišnega dne, da se bo videlo, ali je župnik imel prav, ko je gospodično pokazal vrata iz cerkve.

* **Granata usmrtila deklico.** V okolici Šibe nika sta te dni dve deklici našli na polju granato, ki je ostala tamkaj ob priliki italijanske evakuacije. Igrali sta se z nevarno igrano. Nenadoma je granata eksplodirala ter eno deklico raztrgala na kose, drugo pa težko ranila.

* **Bolnice in sanatoriji uporabljajo jedilni pribor »Juhana«**, ki daje juhl in prikuži veliko rednost in okus. Poskusite samo eno steklenico. Postane Vam nenadomestljiv.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica 4.

* **Proti slabokrvnosti, bledici in slabemu** teku izborna delnje Kolaferin (Želzna aromatična tinktura z kolo). Izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda« Kongresni trg 12.

Ali ste si že preskrbeli vstopnico za sobotno

otvoritev sokolske dvorane na Taboru?

Dobite jo v Narodni knjigarni v Stritarjevi ulici.

Iz Ljubljane

u— Najboljši ljubljanski dirigenti gg. Hubad, Adamič, Prolovec in Brnobič bodo vodili orkester in pevske zbor, ki sodelujejo na prvodecemborskem novinarskem koncertu. Ansambli bodo pod njihovim mojstrskim vodstvom in pred odlično publiko, kakršne ne zbere zlahka kaka druga ljubljanska prireditev, gotovo dosegli višek glasbenega predvajanja, tako da bo tudi letošnji novinarski koncert v vsakem oziru prvovrsten. Na programu so v pretežni večini slovenski in jugoslovenski skladatelji, od drugih pa najboljša imena, zanimiva revija domače in tuje glasbe. Zato ne zamudite novinarskega koncerta in si čim prej preskrbite vstopnice v Matični knjigarni!

u— **Napredno obrtniško društvo v Ljubljani** sporoča svojim članom, da se bo vršil v torek, 30. t. m. ob 7. zvečer v salonu restavracije »Pri Mraku«, Rimska c. izredni društveni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Izprememba pravil. 2.) Izvolitev častnega člana. 3.) Raznoročje. Dolžnost vsakega zavezanega člana je, da se ob običajnem zboru zanesljivo udeleže. — Odbor.

u— **Vojni invalidi, vdove in sirote** se ponovno opozarjajo, da se vrši v nedeljo dne 28. t. m. ob 1. popoldne v dvorani Mestnega doma izredni občni zbor združenja. Občni zbor se vrši radi baje ugotovljenih velikih nerednosti v blaginjskem poslovanju in sicer v tekočem letu. To zborovanje je veljavno, ker se z ozirom na včerajšnji sestanek večjega števila vojnih invalidov, obeta jo resni obračun z onimi, ki ne vrše svojih dolžnosti. Zato je sveta dolžnost vseh članov in članic, da se zborovanja polnoštevilno udeleže in s tem pripomorejo do popolnega razčiščenja ter izvolijo v vodstvo le delavoljne, sposobne in nesebične ljudi. — Vojni invalidi.

Danes ruski vefilm

Bea na troiki

Soderje volik originalni ruski pevski zbor in veliki originalni ruski balalaika-orkester Pojejo se samo ruske pesmi. — Cene nizke.

ELITNI KINO MATICA

u— **Podoknica.** Danes zvečer ob pol 8. na predvečer 70. rojstnega dne zasluškega slov. pevca g. Otona Pelana, mu priredita moška zbor Glasbene Matice in Ljubljanskega Zvona podoknico pred njegovim stanovanjem v Križevniški ulici.

u— **Pogreb opernega režiserja g. Frana Bučarja.** se vrši danes dne 27. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti Rimska cesta št. 20. na pokopališču k Sv. Križu. V toliko popravljamo družinski parte, ki je javil pogreb direktno iz mrtvašnice državne bolnice.

u— **75 letnico svojega rojstva** praznuje danes g. Teodor Czechak, ki je bil več desetletij obratovodja v bivši Samosavski tovarni. Gospod jubilar je bil rojen v Libercu na Češkem kot sin lastnika livarne. V svoji stroki se je izučil pri očetu, nato pa je deloval več let po raznih svetovno znanih tovarnah, dokler ni prevzel mesta obratovodje v Samosavski tovarni v Ljubljani. Izučil je mnogo naših mladičev v večje delavce. Nedavno ga je zadela težka nesreča, ko se je smrtno ponesrečil njegov sin inž. Pavel Czechak. Jubilaru želimo, da bi mu bilo dano preživetje še mnogo let v zdravju in zadovoljnosti.

u— **Okrašen valenec.** Pekovski valenec Henrik Stampil na Tržaški cesti št. 19. je dobil predvčeršnjim dopoldne obisk svojega znanca. Medtem ko sta se mudila v sobi, je Stampil pokazal prijatelju svojo delnario in bankovce za pet ameriških dolarjev. Ko se je prijatelj nagledal lepe »po dobice«, je valenec hitro zopet spravil v suknjico, ki je visel v omari. Naslednjega dne se je Stampila zopet polotila želja, da pogleda lepi bankovci, ki ga pa na svojo žalost ni več našel v listnici. Kam je izginil je prava uganka, ki jo bo sedaj rešila policija.

u— **1. december v ljubljanski dram.** Otroška predstava s katero proslavi »Jadranska Straža« dan ujediniteljstva, se bo vršila ob 3. popoldne. Vodstvo prireditve je v rokah gđne. Marije Grošelj. Režijo je iz posebne prijaznosti prevzel g. režiser Skrbinskič. Stvar je v najboljših rokah in obeta radi pesteriga sporeda biti izredno lepa in zanimiva. Ker je to edina proslava, ki jo priredi ta dan »Jadranska Straža«, se vabijo tudi vsi oficijelni krogi. Vstopnice se dobe od danes naprej pri gledališki blaginji.

u— **Narodni muzej** bo za splošen brezplačen poset ob nedeljah odprt od 10. do 12. ure dne 28. novembra; znova se odpre v aprilu prihodnjega leta, kar se bo pravočasno objavilo. Posetni red za posamezne plačane in za korporativne obiske ob delavskih ostane neizpremenjen.

u— **»Telovadno akademijo«** priredi ljubljanska sokolska društva v proslavo »Ujediniteljstva« kakor že objavljeno, v torek 30. t. m. ob 8. zvečer v uniojski dvorani. — Pred prodaja vstopnic 27., 29. in 30. novembra v odborovi sobi Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu od 4. do 7. ure popoldne na Taboru in v trgovini brata Milka Krapca (Juršičev trg). Članstvo v kroju! Po akademiji sestanek v »Zvezdi«.

u— **Vidovičev klub** ponovno opozarja na predavanje g. Miljenka Vidoviča, ki se bo vršilo v nedeljo 28. t. m. ob 10. dop. v dvorani mestnega doma. Miljenko Vidovič bo govoril o dveh kulturah in nas seznanil z ono kulturo, ki jo moramo uporabljati, da dobimo novega človeka. In le novi človek bo prerodil svet. Klub vabi javnost, da se v kar največjem številu udeleži tega zanimivega predavanja.

Gospodom in damam

prilpota svoje krasne zimske suknje, raglane in damske plašče po najnižjih cenah tvorka

Fran Lukič, Prod škofo 19.

Drž. uradnikom na obroke!

u— **Dramska sekcija Jug. akad. napr. drušva »Jadrana«** gostuje po daljšem presledku v Sokolskem domu na Viču v nedeljo 28. novembra ob 8. zvečer. Upizori se zabavna in duhovita Nicodemijeva komedija »Scampolo« z gđ. Kramerjevo v glavni vlogi. Kdor se želi dve uri dobro zabavati in nasmejati, naj poseti v nedeljo zvečer »Scampolo«.

u— **Kurz iz alkoholnega vprašanja** se vrši danes, dne 27. t. m. ob 17. v Akademskem kolegiju Kolodvorska ulica. Predaval bo br. Cerkvenik.

u— **Oblastno središče »Treznje mladine«** in društvo »Treznost« v Ljubljani sporočata, da je danes zvečer odpotoval brat dr. Miklji na propagandno predavanje po Jugoslaviji. Namesto njega vodita poslo za »Treznje mladino« brat Cerkvenik in br. Vrbljak. Toliko na znanje organizacijam in posameznikom, ki žele ustanoviti nove organizacije. Vodstvo društva »Treznost« prevzame brat Horvat. Naslov: Levstikova ulica 4-II. Ljubljana.

u— **Podoficirji tukajšnje garnizije** prirede na dan 1. decembra v prostorni restavraciji na glavnem kolodvoru zabavni večer s plesom. Začetek točno ob 20. uri. Za obilen obisk se priporoča odbor.

u— **Plašče za deklice** od dveh let dalje prilpota tvrdka F. Lukič, Prod škofo 19.

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili priljavljani policiji sledeči slučaji: 1. tatvina perila, 1. tatvina denarja, 1. vlom, 1. prestopnik nedostojnega vedenja, 1. pretep na ulici, 1. posest orožja brez dovoljenja, 3. prestopnik prekrščenja policijske ure, 2. prestopka hoje po železnici, 4. prestopki pas jega kontumaca in 6. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretovan je bil Fran K. radi nevarne grožnje naprav svojih zem.

u— **Izgnana žeparica.** Za nedoločen čas je izgnana ljubljanske policijske oko liša in iz območja ljubljanske oblasti 28 letna Frančiška Sikač, doma iz Sv. Nedelje v somborskem srezu. Sikačeva je predzna žeparica, ki se je najraje zadrževala v Ljubljani. Stanovale je v Vodmatu pri neki prijateljici, s katero sta hodili žepariti na razne seime na deželi. Sikačeva ima na vesti tudi veliko žrtev, ki jih je vlovila na Vodni-kovem trgu.

u— **Predzna sleparka.** Včeraj je ustavila Ano Galičevo iz Kozarič okrog 18 let stara mladenka, kratko ostrizena, zalega okroglega obraza in jo pod pretvezo, da ima v Ljubljani spravljene različne dragocenosti, spravila s seboj. Sleparka pa se z Galičevo ni ustavila v mestu, marveč je odšla z njo na Laverco, ji tamkaj pred Ogrinovo gostilno izvabila vijejevo lopico in ji naročila naj jo trenotek počaka. Neznanka je odšla v gostilno, od tam pa je skozi dvorišna vrata izginila brez sledu.

u— **Okrašen valenec.** Pekovski valenec Henrik Stampil na Tržaški cesti št. 19. je dobil predvčeršnjim dopoldne obisk svojega znanca. Medtem ko sta se mudila v sobi, je Stampil pokazal prijatelju svojo delnario in bankovce za pet ameriških dolarjev. Ko se je prijatelj nagledal lepe »po dobice«, je valenec hitro zopet spravil v suknjico, ki je visel v omari. Naslednjega dne se je Stampila zopet polotila želja, da pogleda lepi bankovci, ki ga pa na svojo žalost ni več našel v listnici. Kam je izginil je prava uganka, ki jo bo sedaj rešila policija.

DANES, ljubka, pikantna Lilian Harwey

v izbornem filmu

„Ona s promenade“

P. d. stave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

Iz Maribora

a— **Dohod v ljudsko knjižnico.** V Narodnem domu je sedaj dohod mogoč že po novih stopnicah iz vestibula. Renoviranje doma se polagoma vendarle bliža h koncu. Delo bi lahko pospešili s pritegnitvijo več delavcev, da bi se moglo pričeti zopet prejšnje društveno življenje v Narodnem domu.

a— **Film čl. armade** bo predvajan v Graškem kinu pod pokroviteljstvom JC Lige šele dne 12. decembra.

a— **Zopet nemška kočja na Pohorju?** Že delj časa so se po Mariboru širile govorice, da nameravajo Nemci zopet postaviti svojo kočjo na Pohorju in sicer ob Ribniškem jezeru. Včerašnja »Marburger Zeitung« pa javlja, da priredi neko nemško sportsko društvo »Planinka« 11. decembra v Gambrinovi dvorani veselico, katere čisti dobiček je namenjen za zgradbo planinske kočje pri Ribniškem jezeru.

a— **Splošna zveza obrtnih združg v Mariboru** ima v nedeljo dopoldne ob 9. uri v mesni posvetovalnici občni zbor z dnevnim redom: Poročila načelstva, tajnika, računski zaključek za 1. 1925. poročilo računskih pregledovalcev, ustanovitev »Samopomoči« obrtna banka, ustanovitev samostojnega okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru in samostojni predlogi.

a— **Sprememba posesti.** Gospod Guro Valjak, dosedanj lastnik Grajske kleti, je prodal klet g. Majdiču, restavratelju v Ljubljani.

a— **Oseba vest.** Podnačelnik v delavnicah drž. želez. v Mariboru, g. inž. Vidio Janez je premeščen iz Maribora za šefa delavcev v Velikem Bečkereku.

a— **Četki tečaj.** Nocoj ob 18. je prvi informativni sestanek prigašenih za pouk česline v prvem nadstropju meščanske šole v Cankarjevi ulici. Priljavilo se na sestanku še lahko novi udeleženci.

a— **Muzejsko društvo v Mariboru** ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 28. t. m. v dvorani študijske knjižnice. Na dnevnem redu je sprejemba pravil.

a— **Anketa na velikem županstvu.** Danes ob pol 16. se bo vršila na velikem županstvu anketa o ustanovitvi posebneza okrožnega urada za zavarovanje delavcev za mariborsko oblast v Mariboru.

a— **Pobegnil od doma.** Gospodinja Fani Križan, stanujoča v Jerzarski ulici 5. je naznaila, da je njen najemnik 62 letni upokojeni učitelj Kresnik Peter dne 23. t. m. neznankam izginil ter se še ni povrnil. — Može je nekoliko slaboumen.

a— **K nesreči na glavnem kolodvoru.** O nesreči na glavnem kolodvoru se nam naknadno še poroča: Stroja ni vodil, kakor smo poročali, strojevodja, temveč kurjač. Med tem namreč ko je šel strojevodja v upravo, da opravi tam svoje posle, je pustil kurjača na stroju. Ta pa je stroj pogljal. Čeprav kurjač sam ne sme nikdar voditi stroja. Ponesrečeni Karol Srečko se je zanesel, da kurjač ne bo pomaknil stroja naprej posebno, ko je videl da je strojevodja zapustil svoj stroj. Toliko v polasnilo k nesreči na glavnem kolodvoru.

Iz Celja

e— **Mestno gledališče.** V nedeljo se v pripori reprija Langerjeve drame »Periferija«. Začetek točno ob 3.30 pop. Cene so znatno znižane, zveze vlakov na vse strani ugodne.

e— **Francoški krožek** vabi k javnemu predavanju s sklopičnimi slikami, ki se bo vršilo v ponedeljek, dne 29. t. m. v mestnem kinu. Predaval bo lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi g. prof. René Martel. Predočil nam bo zgodovinske zanimivosti in naravne krasote Južne Francije. Ker se bo opiral g. predavatelj na krasne slike, bo predavanje za vsakogar zanimivo in lahko razumljivo. Ker se pa mora g. predavatelj odpeljati že z večernim vlakom, se bo pričelo predavanje točno ob 17.45. Odbor prosi cenl. občinstvo, da pride že nekoliko pred napovedano uro.

e— **Dijaška akademija v Celju.** Opozarjamo še enkrat celjsko občinstvo na akademijo napredne dijaške organizacije »Sloga« ki se vrši danes v soboto, dne 27. t. m. ob 20.30 uri v Narodnem domu v Celju. Akademije se bo udeležilo tudi lepo število omladine iz vse Slovenije, da tako čim slovesneje proslavi dan našega ujediniteljstva. Vsak napreden Celjan naj smatra za svojo narodno dolžnost, da nudi s svojo prisotnostjo naprednemu našemu dijaštvu novo spodbudo za njegovo nadaljno delo.

e— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrl g. Lenzart Skok, zidarski mojster v Gaberju v 66. letu starosti. N. v. m. p.

Na narodni praznik 1. decembra zvečer

Ljubljana Maribor

HOTEL UNION NARODNO GLEDALIŠČE

DVA

VELIKA KONCERTA

na korist novinarskega denzijskega fonda

Naši onstran granic

Koroško pismo

«Schulverein» pripravlja obsežno ožen-
ziv na slovensko ljudstvo. — Vzdržujmo
stara in snujmo nova prosvetna
društva! — O žrtvah italijanske in
nemške krutosti. — Sovinizem. — Na-
rečje in šola. — Obletnica avstrijske
republike. — Obupno gospodarsko sta-
nje. — Pomoči poplavlencem!

«Schulverein» steza znova svoje kre-
plje po slovenski mladini. Nakazanih je
več milijonov v propagandne svrhe, za
otroške vrtnice, za šole, za telovadne odse-
ke. Hodili bodo okoli tudi potovalni uč-
telji in polno nemških knjig hoče vodstvo
razposlati med Slovence. Baje pride iz
Nemčije za obsejne kraje 100.000 knjig.
V Celovcu hočejo izvežati ljudi, ki bi
imeli nalogo, ustanavljati bralna in pevka
društva. Od Zile hoče «Schulverein» pro-
dirati preko Rože, v Podunju se namerava
združiti s telovadnimi odseki, ki se že pri-
pravljajo. Za slovenske kraje sestavljajo
posebne igre, s katerimi bi uspešno na-
predovali potujčevanje. «Heimatbund» pa
sodeloval s «Schulvereinom». Z sedaj de-
la «Heimatbund» s polno paro, ne strši
se nobenih sredstev, posebno pa izkorišča
slab kmečki položaj. Nemški nacionalci
so se vrgli v svo silo v boj za pomenče-
vanje Slovencev. Pravijo, da mora biti ko-
roška pokrajina ob priključitvi Avstrije k
Nemčiji čisto nemška. Za tisoč potrebnih
stvari ni denarja, za raznarodovalne neme-
ne pa se kmalu dobi milijoni!

Noben slovensko društvo ne sme pro-
pasti! Obdržati moramo vsa dosežanja in
ustanovitvi nova, kjerkoli treba. Pri dru-
stvenih prireditvah morajo biti tudi govori,
primerno podučni. Velika je moč dobrega
govora. Slavnostni govor ob 20letnici «Slo-
ve» v Dohvalah je učinkovito krasno. V
Zitari vesi so tožili, da pri prireditvi v
oktobru ni bilo obljubljenega govornika.
Tamošnje društvo je vzprijelo nedavno
dve igri, za božične praznike pripravila
vedno enako mično «Miklovo Zalog». Nem-
škimi nacionalcem imponira kulturno ude-
stevanje Slovencev, ki se vsi v tako tež-
kih časih Zato pa obračajo svoje oči na
prosvetno stran in hočejo vsiliti Slovencev
svoja društva in svoje igre, ki bi pod krin-
ko prosvete zasledovale edino le potujče-
vanje našega ljudstva. Slovenska mladina
okleni se svojih društev in knjižnic in usta-
novi si še nova!

Neki Korošec je služil pri železnici na
Tirolskem. Italijani so ga odstavili in od-
šel je brez pokojnine. «Freie Stimmen» se
srdijo na italijansko brezobzirnost in
pravijo, da Avstrija ne more pristopiti, da
bi ta žrtve italijanske samovolje kratko-
malo lakote poginila. Zelo veliki Pred krat-
kim smo poročali o delovanju pritožne ko-
misije, ki se je bavila tudi z odpuštom
slovenskih železniških delavcev, kateri so
že čisto leto brez službe in pokojnine. Ko-
misija je naprosila vlado, da naj poskrbi,
če mogoče, da bi se bili vpoštevali njho-
ve zahteve. To se prvi premetavali zede-
vo z ene nize, drugo, o pravični rešitvi
ni govora. Avstrija lahkega srca dopusti,
da poginejo lakote slovenske žrtve nem-
ške krutosti na Koroškem.

Nemec dr. Morocutti je zopet imeno-
van za okrajnega zdravnika v št. lju v Slove-
niji. «Freie Stimmen» menijo, da se je mo-
ral odstraniti nemškega zdravnika smat-
rati v inozemstvu za dokaz slovenskega
sovinizma. V Jugoslaviji je mnogo nem-
ških aktivnih uradnikov, na Koroškem se
po zakonu slovenski prosilec odkloni. Po-
tem pa še ti ljudje govorijo o zatiranju
Nemcev v Jugoslaviji! Zatirani v pravem
pomenu besede so Slovenci na Koroškem.
Nemški sovinizem divja nad njimi.

«Bauernzeitung» je pisala zopet o kmeč-
kem narečju vindiarskega ljudstva na de-
želi. Priporočila namreč za «mešano ozem-
lje» dvojezične knjige, dostavila pa takoj,
da slovenščino razumejo le izobraženci te-
ga ljudskega debla. O narečju in jeziku
silno radi govorijo naši Nemci, pa bjejo s
svojimi izjavami sami sebe po zobeh. Saj
tudi nemško ljudstvo govori svoja nareč-
ja, v šoli pa se uči knjižnega jezika. Ka-
ko pa govorijo na primer Kočevci? Noben
Nemec jih ne razume. V šoli se uči pis-
menega nemškega jezika. Slovensko nareč-
je na Koroškem je staro in dobro sloven-
sko. V šolah bi se morali otroci učiti pi-
smene slovenščine. Ali kako je v tistih
izrednih okoliščinah? Modri avstrijski dr-
žavnik pravijo, da se na 86 utrakvističnih
šolah na Koroškem podučuje slovenščina
in sicer v taki meri, da se Slovenci nimajo
v tem pogledu nič pritoževati. «Bauern-
zeitung» pa trdi, da vindijski ne znajo
drugače kot narečje. Torej je pouk sloven-
ščine v šolah tak, da ljudstvo ne zna ču-
tati slovenske knjige. Včasih naglašajo,
da 100 učiteljev podučuje slovenščino na
naših šolah! Zahtevamo slovenske šole v
pravem pomenu besede. Naše ljudstvo naj
govi svoje narečje in se uči v šoli pravil-
ne slovenščine. Nemec, ki ni obiskoval šol,
ne razume nemškega pismenega jezika, a
pak zna samo svoje narečje. To naj si za-
pomnijo naši nemški nasprotniki in nas
pustijo odslej v miru s svojimi neslanimi
očitki o narečju.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod Ljubljana 26. novembra 1926

Višina barometra 408,0

Kraj	Cas	temperatura	vetra	oblačnost	Vrsta padavine
opazovanja	1	2	3	4	5
Ljubljana (dvorec)	14. 764,9	47	89	NE 1	10
	5. 765,6	44	89	N 1	10
	14. 765,7	83	68	mirno	1
	21. 766,4	40	80	NE 0,5	0
Maribor	8. 765,9	31	94	NW 7	7
Zagreb	8. 765,0	60	98	mirno	10
Beograd	8. 763,3	80	97	mirno	10
Sarajevo	8. 763,3	80	93	NW 3	10
Kopljice	8. 764,7	10	91	mirno	10
Dubrovnik	7. 770,2	150	80	S 1,5	8
Split	7. 760,4	120	87	W 0,5	6
Praha	7. 762,4	30	—	W 7	10

Solnce vzhaja ob 7:11 zahaja ob 16:23 luna vzhaja ob 22:48 zahaja ob 12:45

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 88 najnižja 40 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani višji za 21 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Spremenljivo. Sprva precej jasno, potem zopet slabše in padavine. Zaprta vetrovi.

Triška vremenska napoved za soboto: Mirni severovzhodni vetrovi. Nebo pretežno jasno. Temperatura od 7 do 12 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Gospodarstvo

Slovenska industrija zahteva konstituiranje Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

Te dni se je pod predsedstvom g. Dra-
gotina Hribarja, predsednika Zveze in-
dustrijev za Slovenijo in načelnika in-
dustrijskega oddelka v dosedanjih ljubljanskih
Zbornici za trgovino, obrt in industrijo vr-
bila seja odbora Zveze industrijev, katere
so se udeležili tudi novoizvoljeni člani in-
dustrijske zbornice, ki sicer ne pri-
padajo odboru Zveze industrijev. Seja je
bila pomembna zlasti zato, ker so se na njej
zbrali predstavniki slovenske industrije
združili v soglasno in odločno manifestacijo
za nemudno konstituiranje Zbornice.

Predsednik g. Hribar je v uvodoma na
kratko orisal potek volitev v Zbornico, ki
je parlament slovenskega produktivnega
dela v trgovini, industriji in obrti. Volitve
v industrijski odsek Zbornice so se vršile v
redni, ne da bi ona nesporazumljenja, ki so
nastala neposredno pred volilnim aktom, bi-
stveno vplivala na rezultat volitev. Do na-
lih izjem so bili izvoljeni za člani industrijs-
ke sekcije gospodje, kojih imena so bila
vsebovana v kandidatski listi Zveze in-
dustrijev. Uverjeni smo, da bo razmerje te
naše organizacije do Zbornice v bodoče
bližje in srečnejše. V naši kandidatski listi
smo dali prostora možem - strokovnjakom
de glade na njihovo politično pripadnost.
Taka nepristranost se kaže tudi v seznamu
izvoljenih, ki se do malih izjem sklada s
prvotno našo kandidatsko listo. Če smemo
biti ponosni na potek in izid volitev v in-
dustrijskem oddelku, imamo po drugi strani
baš mi industriji pravico z vso odločnostjo
zahtevati, da se novo izvoljena Zbornica ne-
mudoma konstituirata.

Zadnjič se je Zbornica redno konstituirala
leta 1913. Razume se, da je bilo njeno de-
lovanje za časa svetovne vojne zelo otežko-
čeno in omejeno. Leta 1919. se je razlegel
delokrog Zbornice na vso Slovenijo in se je
število njenih članov dopolnilo s kooperacij
uglednih zastopnikov trgovine, industrije in
obrti. Tako pomoljena Zbornica je mogla
začasno vršiti svoje posle, vendar se je zle-
do potrebno, da se zbornični zakon prilagodi
novim razmeram in da se ustanovi nov
volilni red. Z leti 1921. je Zbornica pre-
ložila resornemu ministru in kraljevi vladji
svoje izredne predloge. Zal, je trajalo do
leta 1926, preden se je končno uveljavil se-
danji volilni red in so se moge izvršiti vo-
litve. Te volitve so potekle ob intenzivni
agitaciji in ob nervoznem zanimanju naše
javnosti. Četudi izid volitev ni zadovoljil
vseh političnih faktorjev v državi, smo si
vendar bili vsi v zvesti, da se bo nova Zbor-
nica v polni meri zavedala svojih dolžnosti
napram državi in državi. Mi živo čutimo, da

je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani po svojih stanovskih tradicijah
in po zavednosti vseh članov dragocena in-
stitucija, ki je Sloveniji v pomos in ki bo
vesno in uspešno delovala tako v prid na-
rodnega gospodarstva kakor v korist narod-
nega gospodarstva vse naše države. Vsa
Slovenija je slozna v zavesti, da je naša
Zbornica danes najvažnejši organ v našem
slovenskem gospodarskem delu. Zato jo ho-
čemo čuvati in braniti. Lahko rečemo, da
danes ni resnega Slovence med trgovci, obrt-
niki ali industriji, ki bi mogel nastopiti
proti tej naši gospodarski skupščini. Če so
se neposredno po končanih volitvah morda
prijavili kakšni protesti radi volilnega po-
stopanja, smo vendar imenja, da se konstitu-
iranje izvoljene Zbornice nikakor ne sme
vot zavlačivati. V splošnem so se vršile vo-
litve v redu pod nadzorstvom objektivne ko-
misije in pod kontrolo vse javnosti. Morda
je bila agitacija v političnih dnevnih de-
lom preživljena, gotovo pa je, da ni mogla
bistveno vplivati na končni rezultat.

Ljubljanska Zbornica ne more in ne sme
ostati v sedanjem privzornem položaju, ki
ovira vse njeno poslovanje, ki zabranjuje
vsak iniciativni razmah in niti ne dopušta
ustanovitve rednega proračuna. Posebno nas
boli, da Zbornica ne more s pristojnim po-
vodom zastopati naše interese glede no-
vih zakonskih projektov, ki bodo odločno
vplivali na bodoči razvoj našega gospodar-
stva. Slovenska industrija, v katere imenu
govorimo, je uverjena, da ne more niti
prezveti odgovornosti za podaljšanje ne-
vzdržnega stanja, katere nile slabi ugled
slovenskega produktivnega dela, marveč
tudi zadaja nedogledno škodo vsemu naše-
mu narodnemu gospodarstvu.

Ker pa seji prisostvujejo tudi drugi člani
industrijskega oddelka naše Zbornice, je po-
vabil g. Hribar, smemo dati to izjavo tudi
v imenu industrijskega oddelka Zbornice.
Zato predlagamo, da naše zborovanje naslo-
vi na ministra za trgovino in industrijo g.
dr. Ivana Kravčiča glasev apel v tem
smislu, da naj gosp. minister nemudoma
skliče prvo sejo Zbornice za trgovino, obrt
in industrijo v Ljubljani, da se more ta
konstituirati in pravilno vršiti prevažne in
nujne svoje naloge.

Ta predlog predsedništva je bil brez de-
bate in ob splošnem odobravanju soglasno
sprejet. V smislu tega sklepa je Zveza in-
dustrijev odposlala na gosp. ministra dr.
Kravčiča spomenico, v kateri mu je sporočila
zahtevo slovenske industrije za konstitui-
ranje naše Zbornice.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (26. t. m.).
Pšenica: baška, 75-76 kg, 2 vagona
290; smreška, vagona 290. Oves: smreški,
1 vagon 153. Turšičica: baška, nova, za
december, 2 vagona 135; baška, april - maj,
6 vagonov 157,50; banatska, pariteta Aran-
gelovae, 5 vagonov 138. Moka: baška,
«0», 3 vagoni 470; baška, «0gg», 3 vagoni
479; baška, «2», 4 vagoni 420; baška, «5», 1
vagon 370. Tendence nespremenjena.

Svinjski sejem v Mariboru (26. t. m.) Do-
gona 151 svinj. Povprečne cene so bile: pra-
ci, 5-6 tednov stari 65-100, 7-9 tednov
125-150, 3-4 mesece 250-300, 5-7 mese-
ce 420-450, 10-12 mesecev 525-550, 1 leto
stari 1000-1200 Din; kg žive teže 9-10,
kg mrtve teže 15-17 Din. Prodanih je bilo
85 svinj. Ker so zaradi deževja v okolici sil-
no blatne ceste, je bila kupnja slaba.

Dunajski zivinski sejem (25. t. m.) Go-
veda: Dogon 480 glav. V primeri z glav-
nim sejemom so se volji in krave pocenili za
10 grošev pri kg. Blaki so slabo obdržali svo-
je cene. Za kg žive teže notirajo: volji 1,05
do 1,85, bikji 1,05-1,50, krave 1,1-1,35 šil-
inga. — Svinje: Dogon 4232 komadov. De-
bele svinje nespremenjene, mesne čvrsteje.
Za kg žive teže notirajo: mesne svinje 1,70
do 2,30, debele 1,70-1,95 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte
(25. t. m.) Kljub temu, da so iz Amerike
prispele poročila o čvrstosti pšenice, se je
vendar razpoloženje na dunajskem tržišču
razvijalo v soglasju s slabimi poročili iz
Budimpešte zelo mirno. Malo živahnjeja je
bila kupnja le v turščici. Uradne novice ne-
spremenjene.

Načrt zakona o organizaciji gospodar-
skih zbornic. Ministrstvo za trgovino in in-
dustrijo je izdelalo gornji načrt, katerega
glavne konture so naslednje: V vse državi
se uvedejo enotne zbornice s tremi avto-
nomnimi oddelki: trgovskim, industrijskim
in obrtnim. Zbornice bodo razpravljale na
skupnih ali oddelkovskih sejah, kakršne bo
predmet obravnavanja. Pri vsaki zbornici
bo generalno tajništvo za posle cele zborni-
ce. Zbornici v Velikem Bečkereku in Po-
gorici se ukinita in se njun delokrog preu-
se na druge zbornice.

Težke ene največjih žitnih firm v
Banatu. Iz Velikega Bečkereka poročajo: Ze-
ve dni se govori o propasti žitne firme
Oskar Hirsch, ki je ena največjih žitnih fir-
m v Banatu. Nedavno je iskal Oskar
Hirsch posojilo v znesku 1.850.000 Din od
Mesne hranilnice ljubljanske, ki mu ga je
obljubila pod pogojem, da se intabulira na
njegovo in njegovega očeta posestvo. Oče
in sin sta v intabulaciji privolila. Toda pre-
den je firma denar dvignila, so zvedeli za
to ostali upniki ter enako drug za drugim
zahtevali intabulacijo. Tako je vsota terjat-
ev narasla na 7 milijonov dinarjev, odno-
sno z majhnimi dolgovi, ki jih firma dol-
juje kmetom, skupno na 10 milijonov dinar-
jev. Omejeno veliko posojilo je mogel do-
biti Hirsch samo radi tega, ker ima okrog
400 orahov zemlje, ki ni bila zadolžena.

Dobave. Direkcija državnega rudnika
v Velenju sprejema do 9. decembra ponudbe
za dobavo 130 m³ janskega lesa. — Vršile
se bodo naslednje ofertalne licitacije: 29. do-
cembra pri Dravski divizijski oblasti v Ljub-
ljani (artiljerijska radionica) glede dobave
200 kg cinkastose oljate barve; 10. de-
cembra pri upravi dravske stalne vojne bol-
nice v Ljubljani glede dobave živil za čas
od 1. januarja do 31. marca 1927 (telečje
meso, mleko, žemljice, vino, moka, sladkor,
jajspenilek, pražena kava); 13. decembra
pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti
v Ljubljani glede dobave 320.000 kg ovsu.
Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino,
obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Borze

26. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševa-
nja, druge ponudbe in v oklepajih kupi-
ski zaključki.) Vrednote: investicijsko
75-79, Voja škoda 336-0, zastavni in
komunalne Kranjske 20-22, Celjska po-
slojilnica 195-190, Ljubljanska kreditna 140-0,
Merkantilna 100-0, Praštediona 885-870,
Kreditni zavod 170-180, Strojne 100-0,
Trbovje 325-0, Veveče 105-0, Starbna 53
do 65, Sešir 104-0. — Blaga: Zaključek:
bukovi železniški pragoivi: 2,31-2,60 m,
23/24 x 13,5/14 x 14, fco maja 39-39 (39);
2,45-2,50 m, 22/23 x 12,5/13, fco vagon
meja 33-33 (33); skupno 60 vagonov. Obi-
čajne ponudbe in povpraševanja.

ZAGREB. Zasebne vrednote kakor obi-
čajno. Voja škoda je obdržala večerajšo
višino. Kasa se je trgovala po 288,5,
decembrska pa po 240. — Pariz je v Curihu
dalje poskočil. Istotako je bila Italija malo
čvrstejša. Razmeren porast sta obe valuti
dosegli tudi v Zagrebu, kjer je bil Pariz tr-
govan po 210-211, a Italija po 239-240. V
drugih devizah ni bilo sprememb. Skupni
promet 5,8 milijona dinarjev. Notirane so
devize: Dunaj izplačilo 798,5-801,5, Ber-
lin izplačilo 1347,5-1350,5, Budimpešta
0,0794785-0,0797785, Italija izplačilo 238,33
do 240,43, London izplačilo 274,85-275,65,
New York fck 56,54-56,74, Pariz izplačilo
209,5-211,5, Praga izplačilo 167,75-168,55,
Svica izplačilo 1092,75-1095,75; valute:
avstrijski šilingi 803,5-806,5, frfr 208-205,
lire 234-236; efekti 1-1: bančni: Eskompta
100-100,5, Poljo 13,5-15, Kreditna Zagreb
100-102, Hipo 56-57, Jugo 96-97, Obrtna
49-50, Praštediona 887,5-872,5, Ljubljans-
ka kreditna 143 (zaključek), Narodna 4250
-0; industrijski: Dubrovačka 400-410,
Gutmann 240-245, Isis 45-45,5, Slavkove
109-110, Slavonija 32-33, Trbovje 325 do
245, Veveče 106-0, Sešerana Osijak 445 do
450, Našička 1325-1335; državni: investici-
sko 67,5-0, agrarne 44-44,75, Voja škoda
promotna 339-340, kasa 338,5-339, decem-
ber 340-341.

BEograd. Devize: Amsterdam 2269
do 2272, Dunaj 799-800, Berlin 1347-1348,
Budimpešta 0,07965-0,07975, Italija 238,5
do 239,25, London 273,2-275,25, New York
56,63-56,64, Pariz 306-308, Praga 168,95
do 169,1, Solija 40,0-41,5, Svica 1094 do
1094,25.

CURIH. Beograd 9,14, Berlin 123,125,
New York 518,75, London 25,1575, Pariz
18,8875, Milan 21,85, Praga 15,3625, Budim-
pešta 0,07255, Bukarešta 2,875, Solija 3,75,
Dunaj 73,175, Varšava 37,50.

DUNAJ. Devize: Beograd 12,47-12,51
Berlin 167,97-168,97, Budimpešta 99,0 do
99,40, Bukarešta 3,9875-3,9875, London
34,3325-34,4325, Milan 29,71-29,81, New
York 707,75-710,25, Pariz 25,55-25,65, Praga
20,96 in pet osmink do 21,04 in pet
osmink, Varšava 78,35-78,85, Curih 136,42
do 136,92; valute: dinarji 12,46-12,52,
dolarji 706-710.

TRST. Devize: Beograd 42-42,50, Du-
naj 339-345, Praga 60,75-70,75, Pariz
85,75-86,75, London 114,25-115,25, New
York 28,60-28,80, Curih 450-400, Budim-
pešta 0,0335-0,0340, Bukarešta 12,50 do
13,50; valute: dinarji: 41,50-42,50, do-
lari 23,40-23,70.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pra-
gi 59,475, v Berlinu 7,412.

Preklic

Preklicujem vse žaljive besede, ki sem
jih govorila proti g. Anici Heinisch, r. j.
Kokol.

BATIC ANICA, Ljubljana.

e- Proračunska seja celjskega občinske-
ga sveta, ki je bila že sklicana na petek,
26. t. m. se je na željo radikalnega občin-
skega kluba preložila na ponedeljek, dne
29. t. m. Vrši se ob 8. uri.

e- Prosta stanovanja. Stanovanjsko so-
drušče I. stopnje v Celju razglašja prosta
stanovanja v mestu Celju in v okoliših celj-
skega sreznega poglavarstva. V mestu sta
prosti 2. v okraju pa 12 stanovanj. V smislu
stanovanjskega zakona zaščiteni se poziva-
jo, da vložijo svoje prošnje za eno ali dru-
go stanovanje v pisarni stanovanjskega so-
drušča najpozneje do 2. decembra do 12. ure.

e- Andrejev sejem v Celju. V torek, dne
30. t. m. se bo vršil v Celju občinski vsako-
letni kramarski in živinski sejem, ki je ve-
činsko zelo dobro obiskani, ker si na njem
okoliško prebivalstvo nakupi razne potreb-
ščine za zimo.

e- Sestanek Rdečega križa v Celju. Pod
predsedstvom g. polkovnika Avraama Bera-
ha je imel okrogli odbor Rdečega križa v
Celju v sredo, dne 24. t. m. v mestni po-
svetovalnici svojo sejo, na kateri so posa-
mezni funkcionarji poročali o uspehih svo-
žega delokroga. Blagajniško poročilo je ugo-
tovilo, da se je nabralo dosežaj z raznimi
prireditvami in prostovoljnimi prispevki za
Rdeči križ okrog 30.000 Din kar je za Celje
mnogo, če e upoštevamo, da trpe vsi sloji pod
raznimi narodnimi in drugimi davki. Na tej
seji je okrogli odbor odstopil, ker se v smi-
slu okroglice centralne organizacije pre-
osnuje okrogna organizacija v okraju, ozir.
mestni odbor Rdečega križa. Nove odbor-
nike bo določil srečni poglavar celjski.

e- Delavsko podporno društvo. V poned-
eljek, ob 8. zvečer se bo vršil v klubovi
sobi Celjskega doma redni letni občni zbor
»Delavskega podpornega društva v Celju«
z občajnimi dnevnimi redom. Dostop, z aktiv-
no in pasivno volilno pravico imajo samo
člani, ki so plačali članarino za l. 1926. do
ponedeljka, 29. t. m. opoldne.

Iz Kranja

— Sokolski proslavi Ujedinjenja. Kranj-
ski Sokol priredi s sodelovanjem čitalni-
nega orkestra in kranjskega okteta v to-
rek dne 30. novembra ob 10.30 pod slavn-
nostno akademijo v proslavo državnega
praznika Ujedinjenja. Stražiški Sokol pri-
redi v nedeljo dne 28. novembra ob 16.
uri v svojem domu narodno proslavo z bo-
gati vstopom, ki obsega telovadne, pev-
ske točke kranjskega okteta, zaobljubo
članstva ter enodejanko »Strahovi« od
Gangla.

— Prve dijaške čepice. Te dni so se po-
javile v našem mestu prve dijaške tujak-
šnje realne gimnazije z novimi dijaškimi
čepicami z oznako razreda, katere namer-
va uvesti prosvetno ministrstvo v vse drž-
javi.

— Na planinah po vsej Gorenjski je
zapadel zadnje dni precej nizko sneg, do-
čim je v dolini deževala. Na Jesenicah je
celo v četrtek snežilo. Včerajšnji dan pa
je bil zopet voder, zimski, solnčen dan.

— Proračun kranjske mestne občine, ki
je bil sprejet na občinski seji pred deseti-
mi dnevi, je vsakomur na vpogled do kon-
ca novembra, nakar bo odposlan nadzoro-
valni oblasti v potrdilo.

— Tragična smrt. K naši včerajšnji no-
tici o nesreči mizarškega mojstra g. Jurija
Nagliča se nam naknadno poroča, da je
postal Naglič le žrtev nesrečnega slučaja.
Padel je tako nesrečno pri prehodu čez
brv z glavo zmak, da je prišel z glavo pod
brv in ga je padec vode potegnil potem
s seboj pod kolo. Da bi postal g. Naglič
žrtev alkohola, je popolnoma neuteme-
ljeno.

Iz Trbovelj

— Predavanja o zdravstvu. Konzorcij
Narodnega doma v Hrastniku je sklenil
prirediti vsak mesec vsaj enkrat predava-
nja o raznih perečih vprašanjih v zvezi s
filmskimi slikami. Najprvo pridejo na vr-
sto zdravstvena predavanja, ker so ta naj-
bolj zanimiva in potrebna.

— Bilanca letošnjega proračuna. Občina
ima prejeti do Novega leta š. l. 1.163.259 Din
plačati pa 1.160.737 Din. Od te vsote se
mora izdati za šole 291.000 Din, za vodo-
vode Terežija, Sušnik in izolizirno 360.000
Din za razne

Iz življenja in sveta

Tajinstvena bolezen

Pred nekaj leti se je pojavila neka nova bolezen, ki ji zdravniki ne vedo izvora. — Ni nalezljiva in se širi zlasti med ruskimi in poljskimi židi. — Edino sredstvo: amputacija!

Doktor P.-L. Rehm objavlja v «Matinu» senzacionalen članek, v katerem se peča z neko novo boleznijo, ki so jo zdravniki krstili za «Buergerjevo bolezen». Doktor Leo Buerger iz New Yorka jo je namreč podrobno proučeval na 500 bolnikih.

Bolezen je nekaka skleroza (povpenjenje) žil in se loti posebno rada moških. Med 500 Buergerjevimi bolniki so bile namreč le tri ženske. Toliko se dosedaj ve, da bolezen ne izvira ne od sifilisa in sladkorne bolezni, ne od bacilov in parazitov.

in žilje in dognal, da trpi na Buergerjevo bolezen.

Po operaciji sem nadaljeval s prakso in imel sem se prav dobro. Toda pred tremi tedni, glejte, so se me zopet lotili krči, to pot na levi nogi. Trpljenje je bilo toliko, da sem si moral dati prst odrezati.

Taka je ta tajinstvena bolezen. Kadar se pojavi, je najbolje pristopiti čimprej k operaciji. Sreča je še, da ni nalezljiva. Najbolj je razširjena v Rusiji, tudi na Poljskem ter na Japonskem. Kot zanimivost naj omenim še to, da sem pred amputacijo često bolehal v želodcu in črevesju, ko pa so mi odrezali prst, so slabosti prenehale kakor bi odrezali.

† Eliška Krasnohorska

Praga, 26. novembra pr. Danes je po doletni bolezni v 80. letu svoje starosti umrla znamenita pisateljica Eliška Krasnohorska. Pogreb se vrši na stroške mesta Prage v ponedeljek.

Z Eliško Krasnohorsko je izgubil čest. narod eno od svojih najznamenitejših žen, pesnico velikega talenta, organizatorko in bojovnico za ženski napredek. Krasnohorska je bilo pesniško ime pokojne, ki je bila rojena 18. novembra 1847 kot hčerka sobnega slikarja Pechla. V mladih letih je že pisala verze in v lišči dr. Riegla se je seznanila z odlično češko pisateljico Katarino Svedlo ter pesnikom Halkom To je odločilno vplivalo na njen daljni razvoj in leta 1871 je izdala pod psevdonimom Krasnohorska prvo knjigo svojih pesmi »Iz malnika življenja«. Sledile so ji še druge zbirke, ki so Krasnohorsko na mali postavile v prvo vrsto čeških pesnikov. Med njimi omenjamo »Ze Šumavi«, »K slovanskemu jihu«, »Na žive strune«, itd. Kot avtorica libretov znamenitih čeških skladateljev je Krasnohorska postala znana po širnem svetu. Njeno je besedilo Smetanovih oper Hubička, Tajemství in Čertova stena ter Fibichovega »Blanka«. Odlična je bila tudi kot prevajalka odličnih del iz poljske (Mickiewicz) in nemške literature. L. 1874 je Krasnohorska prevzela uredništvo »Ženských Listov«, l. 1890 je ustanovila v Pragi prvo žensko gimnazijo v tedanji Avstriji, kot predsednika »Mnino-ve« je dolga leta vodila boj za priustitev žen k visokoškolskemu študiju. Med čsl. narodom je zlasti tudi v predprevaritni dobi imela velik vpliv in poleg Jiraska je ime Krasnohorske eno od najpopularnejših. Že njeno petdesetletnico so na Češkem slavili kot pomembno kulturni dogodek. l. 1917 je češki narod proslavil Krasnohorsko kot eno svojih najodličnejših žen in za prihodnje leto, k stoletnici, so bile Krasnohorski namenjene velike počastitve. Ni jih dočkala. Komaj dvajsetletna je Krasnohorska obolela na neozdravljivi bolezni udov, a vse trpljenje, ki ga je premagovala dolgi 60 let z junaško potrpežljivostjo, ji ni moglo zlomiti svežosti duha, volje in vneme do dela in onega optimizma, ki gore preostavlja. Ime Eliške Krasnohorske je tudi med nami Jugoslovenci dobro znano in cenjeno. — Njena smrt je za čsl. narod velika izguba, a tudi za vse Slovanstvo.

Gejša, narodna junakinja Japonske

Kiki Degami je bila najlepša in najbistrejša gejša v Yokohami. Ta poklic pa si je izbrala samo zato, da bi mogla koristiti svoji ljubljani domovini. Ko so se leta 1920. japonske čete izkrcale na Vladivostoku ter so se pripravljale na boj z boljševiško armado, se je pojavila v japonskem generalnem štabu Kiki Degami in je predložila častnikom svoj načrt. Bila je sprejeta kot dobrovoljka med vojske in je kmalu odrinila na bojišče.

Kmalu zatem se je vtihotapila v glavni stan rdeče armade japonska kurtizana. Izredno lepa in elastična, se je kmalu znala priljubiti rdečim oficirjem, ki so jo tako vzljubili, da ji jih je imela na nitki. V momentih, ko se jim je vdajala, je izvajala iz častnikov največje tajnosti. Prišla je na ta način tudi večkrat v opasnost, da jo kdo umori, toda kljub temu je tvegala svoje življenje. Ko so bile vojaške operacije končane, je po-

begnila nazaj na Japonsko, kjer je bila sprejeta z velikimi častmi. Splošno je namreč bilo znano, da je baš gejša s svojim pogumnim in požrtvovalnim obnašanjem rešila več japonskih oddelkov pred popolnim uničenjem.

Tako je postala lepa Kiki Degami japonska Devica Orleanska. Vlada jo je odlikovala z največjim vojaškim redom, vojaki pa so ji dali ime »Sibirski kizantema«. Toda hvaležnost naroda in vlade je bila kmalu pozabljena. Kiki Degami je zabredla v stisko, morala se je lotiti pranja, da se je mogla preživeti, in ko so ji ti načrti izpodleteli, se je morala vrniti v neko čajnico v Nagasakiju, kjer si je zopet začela služiti kruh s prodajanjem svojega telesa.

To je tako porazno delovanje nanjo, da se je začela vdajati opiju. Strup ji je jemal življensko silo in energijo ter ji je izpil vse moči. Pred kratkim je Kiki Degami umrla — pozabljena, kakor vsi, ki so delali in delajo za narod. Japonsko časopisje se sedaj spominja njene smrti z obširnimi nekrologi, spominski kamen na grobu pa bo dala postaviti vlada v Tokiju.

Allen Upward,

slavni angleški romanopisec, se je iz obupa nad neuspehom svojega poslednjega romana ustrelil.

Dvoboj, v katerem je padel sekundant

V okolici Gradca sta si te dni puščala prevročo kri dva burska. Dvobojevala sta se s sabljami. Napadala sta se divje in srdito in ker sta bila dobra sabljača, sta se drug drugemu spretno umikala. Sekundanti obeh so imeli pri tem prav težko nalogo. Morali so se sukatati zdaj sem, zdaj tja in gledati, da nasprotnika ne prekršita določenih pravil. Slednjič je eden izmed obeh vsekal svojega napadalca po glavi ter mu odseknil uho. Ranjenca so obvezali. Ker pa ni hotel pod nobenim pogojem pristati na spravo, se je duel takoj nadaljeval. Še srditeje sta se naskakovala nasprotnika. Sekundanti so zopet morali dobesedno plesati in ocenjevati posamezne izpade. Nesreča je hotela, da je prišla ena od prič, inženjer Kurt Terwitz, pri svojem poslu približno konici sablje svojega tovariša. Napadalec, ki je strastno sunil proti nasprotniku, ni pogledal njega, marveč sekundanta. Sablja se mu je zapčila naravnost v srce, da je obležal na mestu mrtve.

× **Bivši voditelj ruske Čeke v inozemstvu.** Zadejni dni je prekorčel rusko-finsko mejo bivši vodja teroristične »Čeke«, član komunistične stranke Obuhov. Na meji se je prostovoljno javil oblastim, ki so ga aretirale, nato pa izpustile, ko je dal potrebno garancijo, da ne ostane na Finskem. Obuhov je izjavil, da je treba za vsako ceno strogoloviti komunistični režim, nas kar bo še mogoča obnova ruskega ljudstva in države.

× **Komorni tenorist Alfred Piccaver** se je to dni ožen. Za družico si je izbral plesalko Rio Günzlovo — menda radi tega, da bosta oba imela »teater« tudi v zakonskem življenju.

Sodeluje: Veliki originalni ruski zbor, Pristni ruski pevski repertoar. — Pristni ruski balalaikaorkester. — Pomozni orkester iz 15 mož.

circusa. — V temni noči nosi carjev kurit lano novelje — spas mladega življenja. — Pri vseh predstavah sodeluje originalni ruski balalaika orkester.

V glavnih vlogah:

VLADIMIR GAJDAROV,

MARCELLA ALBANI.

Predstave ob 4 pol 6. pol 8 in 9.

Cen: nozvišane! Predprodaja od 11. do pol 1.

«ELITNI KINO MATICA», vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124

Občni zbor Zveze kulturnih društev v Mariboru

V nedeljo se je vršil v Mariboru v dvorani Studijske knjižnice II. občni zbor Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast. Na zboru je bilo zastopanih 60 društev. Med drugimi je prišel iz Celja tudi ravnatelj g. Lilek, prosvetno oblast pa je zastopal prosvetni referent za mariborsko oblast g. dr. Poljanec.

Po overitvi zapisnika je podal predsednik obširno sliko o delovanju Zveze v minulem letu, iz katere povzamemo najvažnejše točke. Takoj po ustanovitvi obširnemu zboru je vodstvo Zveze pričelo z delom. Najprej si je Zveza iskala slika z raznimi društvi in jih povabila k sodelovanju. Velika društva se je odzvala povabilu. Zveza si je ustanovila najpotrebnejše odseke in sicer: knjižničarskega ter predavateljskega, zlasti pa je deloval oderski odsek, ki je imel nalogo, da prireja po deželi predavanja o praktični uporabi gledališkega odra. Ta odsek je tudi izdelal načrt za zložitveni oder.

Zveza šteje danes 180 društev. Vstopilo je 5 novih društev, dve javni ljudski knjižnici, dva tamburaška zbora in eno prosvetno društvo. Celokupno članstvo po družinski šteje danes 11.091 članov in sicer 7862 moških in 3229 žensk. 78 društev ima lastne knjižnice, ki vsebujejo 31.704 knjig. Poleg tega so društva naročena na razne časopise in revije; društva goje tudi petje in imajo, če ne računamo mestnih pevskih društev, 870 pevcev. Gledaliških predstav se je priredilo v tem letu 273. Predavani je bilo 208. Zveza je pričela prirediti tudi radio-predstave, ki pa so radi malih sredstev, ki jih ima Zveza na razpolago, jako otežkovane. V Mariboru samsen se Zveza ni udeleževala, ker ima to nalogo Ljudska univerza. Največ povpraševanja s strani društev je bilo po predavateljih, ki jih je Zveza vedno priskrbevala. Veliko važnost je polagala Zveza na ustanovitev ljudskih knjižnic po deželi. Ker pa sama ni imela na razpolago dovolj knjig, je priredila lani o Božični nabralno akcijo. Narodni poslanec dr. Pivko je dal sam 100 knjig, nad 50 pa gg. Vodenik, učitelj v p. in trgovec Kravos Ivan. Prvi od Zveze ustanovljeni javni knjižnici sta bili ustanovljeni na Teznu pri Mariboru in pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Zveza namerava ustanoviti v Mariboru veliko centralo z zalogo gledaliških iger, katere bo stavila podeželskim društvom vedno na razpolago. Nabaviti si hoče tudi priložno potovalno knjižnico, kar je pa odvisno od posameznih društev, če bodo hotela v ta namen prispevati primerno vsoto.

Po predsednikovem poročilu je strokovni učitelj iz Maribora g. Robnik predaval o načrtu in modelu zložitvega odra, ki ga je sam izdelal. Predavatelj je med pripovedovanjem zgradil svoj oderček, ki je izdelan iz tankih lesenih palčic tako priročno in enostavno, da boli menda ne more biti v vsej konstrukciji ni niti enega zec-

liška, temveč je oder spretno zlepljen in sestavljen, a je jako stabilen. Po tem modelu si lahko podeželska društva na cene način priskrbe gledališke odre, ki imajo še to prednost, da se jih lahko prenese. Noviteta pri tem oderu je tudi horizontalen način kulis, ki obstoja v tem, da so kulise izdelane iz celote, ne iz sestavnih delov, ter se jih lahko poljubno obrača na stropu v krogu naokrog, pri tem so pa kulise različne, po potrebi barvane. Misel za horizontalni sistem je dal gledališki ravnatelj g. Bratina, uresničil pa jo je z. Robnik. Predavatelj in konstruktor je žel za svoj trud obilo pohvale.

Po tem predavanju je podal predsednik obširno skico o delovanju v prihodnji poslovni dobi. Radi gledaliških prireditev namerava Zveza pošiljati v večje kraje, kjer bodo prirejali igre, k bralnim vatam rešerje, ki bodo dali režiserjem praktičen poduk. Poleg tega bo Zveza stavila društvo na razpolago proti mali odškodnini tudi vse oderske potrebščine. Zvezin knjižničar bo obiskal vse podeželske knjižnice, jih pregledal in nasvetoval društvom, kako si naj pomagajo. Ustanovilo se bo s pomočjo Tiskovne zadruge v Ljubljani, ki je stavila Zvezi več knjig na razpolago, 10 novih knjižnic. Predsednik je priporočal društvom, da si naroče »Prosvetni glasnik«, ki izhaja v Ljubljani in vsebuje vsa navodila Zveze za društva. Tudi za čitalnice se bo poskrbelo in pri tem gledalo, da se bodo prostori kar najpraktičneje uporabljali. Poleg tega bo Zveza začela ustanavljati mladinske odseke, na katere polaga jako veliko važnost.

Po tem poročilu je podal zvezin blagajnik g. Vidmar kratek pregled o društvenih finančah. Denarni promet v minuli poslovni dobi je znašal 37.854 dinarjev. Bilanca Zveze je bila aktivna in znaša v denarju 8386 Din in 545 Din v imovini, torej skupno 14.341 Din.

Pred volitvami so nekateri zastopniki društev izrazili svoje želje in imenja o bodočem društvenem delovanju. Tako je Udruženje trgovske in obrtne mladine po svojih delegatih izrazilo željo, naj Zveza združuje tudi obrtno mladino. Predlog je bil sprejet. Zvezi se je naložilo, da poskrbi za deželi za predavanja iz narodnega gospodarstva ter skuša preprečiti v knjižni nemoralna in za mladino pohabljalna predavanja.

Članarina se je po daljši debati zvišala od 10 Din na 60 Din letno, pri čemer pa je vsota tudi naročena za »Glasnik«.

Na predlog ravnatelja g. Lileka iz Celja je bil izvoljen celotni stari odbor s predsednikom. Dodatno sta bila izvoljena v odbor še ga. dr. Lipoldova in dijak Pivko. Predsednik je torej učitelj g. Skala, odborniki pa gg.: dr. Kovačič, dr. Strmeček, dr. Juhart, dr. Boštjančič, Robnik, Domtink, Vidmar, Kežar Ivan, Spindler, Humek in Zunko iz Selnice ob Dravi.

Dr. Marchak (zgoraj) in profesor Delbet

Dr. Rehm je obiskal svojega prijatelja Joahima Marchaka, ki je že leta 1922. obolel na Buergerjevo bolezen. Marchak je rojen leta 1885. v Kijevu, a živi že od 1906. stalno v Franciji, kjer je tudi dovršil svoje medicinske študije. V Parizu je poleg profesorja Pierra Delbeta, svojega učitelja, na glasu kot eden najboljši večjih kirurgov.

«Leta 1922.» je pripovedoval doktor Marchak, »sem naenkrat začutil ostre bolečine v desni nogi. Sprva sem mislil na podagro, revmatizem, protin in nevralgijo. Bilo mi je, kakor da so me popadli krči, če sem hodil kakih trideset korakov. Moral sem obstati. Potem so krči minili in so se naslednje dni pojavili vnovič. Bolečine so bile vedno ostreje in kar niso hotele pomehati.

«Nekako pred letom dni so se na palcu na nogi pojavile rujavkaste pege, ki so se pomaleni spreminile v izrastke in tvore kar pri raku. Delbet mi je moral prst odrezati. Jaz sem ga potem seciral, preiskal v mikroskopu živce

Cenj. damam

izgotavlja krasne damske plašče najnovejše mode atelje tvrdke Drago Schwab, Ljubljana.

V zalogi krasni vzorci modernega blaga za plašče!

Miran Jarc:

Pravljica

Bil je oblikovavec. Ljudje so ga zaznamovali z izobčenostjo, in tudi on jih je sodil za krive, čeprav je bil zaznamovan že davno prej, preden je spoznal svoje poslanstvo. V svoji prvi zgodnji dobi je bil res vihrav in mogočen. «Moj je ves svet», ga je omočilo prešinjala zanesenost, prezirljivo je šel mimo ljudi, ki niso znali govoriti kakor on, ki niso znali tako umno peti in ki niso tako blagoveneče izkričevali svojih težav svetu in bodočim časom. Navdajala ga je nenavadna upornost, njegova želja je bila sveta postava, ki ji je hotel podvreči življenje. Mavrično se je usločil njegov krik, da je njega samega upijanjalo, in z blaznim ponosom se je zavzel: «Glej, vsepovsod sem jaz: v vetru in drevju, v rekah in gorah, v zemlji in na nebesnem svodu, v vsakem človeku... jaz... jaz ogromni, neskončni... in moj sprev, ki je pesem človeštva!»

Poslušali so ga in se drug za drugim odvracali od njega. Strah, so govorili, je vel od njega. Nedomačnost in tujsvo sta bila njegov gorjup dar. Dasi je bila njegova pesem zlatoveneča in bujno soglasna, je roka, ki se je je on dotaknil, ohromela, je bitje, ki ga je pičil nje-

gov pogled, umrlo, in gibanje je pred njim okamenelo.

Polastila se ga je samota! «Sam sem in moj glas je božji», ga je navdala grozna slast. Skrivaj pa je čakal odmeva, obupno je prežal in trepetljivo je lovil valovanje brezinejstva.

Iz najstrašnejše osamelosti pa je kriknil v sonmar svoje bolesti: «Ti!»

Tako je zrastle v drugo svojo dobo.

Vrnil se je med ljudi kakor skesan zločinec. Kar je prej preziral, je zdaj poveličeval. Postajal je pri tesarjih in se čudil njihovi bistrosti. Opazoval je čolnarje in se divil njihovi borbi z valovi. Spoštljivo se je poklonil zakonodajcu in se trudil, da bi proniknil v zakonitost njegovega dela. Rad se je pridružil pastirjem, ki so izvajali piščalim glasove, tako tajnovito počobe, tako srčno resnične, da ga je ganilo. In gledal je skesan in ponižen vse okrog sebe: vso tisočerno podobo iz življenja, vso radostno in trpko razgibanost, obupno hotenje in veselo zavzetje, brezdomstvo in posest, borbo in spravo, ples in molitev, rojstvo in smrt. Kakor da so se mu odprle oči. To je bilo razodetje sveta, ki mu je bilo nekoč zapečaten s sedmerimi pečati: to je bil skrivnostni «Ti».

Nekateri so ga spoznali. Začuden so gledali spokornika. Modri so ga pustili

v miru. Bili pa so tudi taki, ki so mu nekoč vpili «Slava! Slava!» in ga obdajali kot zmagovalca verni čuvarji in častivci. Ko so ga zagledali zdaj tiliga in nemega, jih je prevzel srd: «Kaj si se izneveril? Mar smo ti zato klical »Slavljeni!» da si nas zatajil, da si se sebi samemu izneveril?» Tako so nejevoljni, jezni, gnevni govorili, on pa je molčal. Celu njihova razljučenost se mu je zazdela zanimiva in mu je postala doživetje.

«Močis?» so ga naskakovali. Vsi ti njegovi bivši prijatelji so bili zdaj plen njegove prve dobe nastajanja.

«Slabič, bolnik, mrlič», so ga zaznamovali in so si razdelili njegovo slavo. Našemu se se s kiki in gostobesedjem in po prav tako kot on nekoč, zvihrali med svet in zaplesali svoje božjastne vrtlogovosti. Zaničevanje je sprejel kot dar in ga v svoji ponižni ljubezni pretvoril v usmiljenje. Ločil je dobro od zlega, toda soditi ni mogel. Čim bolj se mu je izostril pogled, čim tanjši mu je postal sluh, tem prečudnejše se je spletało življenje v pester venec podob, ki pa so se nizale druga k drugi — mrtve, gluhe.

Rastel je v tretjo dobo. Molč je bil vedno bolj strašen. Živeti in vendar ne biti živ: ne boriti se, ne ugnitati v obliko, ne graditi meje, ne se braniti, ne

napadati, ne govoriti.

Toda ni znal boriti se kakor vojak, ni imel posesti, da bi jo zagradil, ni imel prijateljev, da bi si z njimi pletel razgovor, ni vedel, kaj in koga naj napada. Toda v njem je življenje pretlo. Da nasilno razpne svoje meje, da razbije obliko in se razlije v vsešir... Krotli je svojo besedo, negoval ga kot brusac biser, čuval njeno rast kot vrtnar rožo.

V neki uri pa se mu je zazdela, kakor da govori v snu nikoli še videni ukazovavec, ki mu je velel: «Pojdi in pripoveduj vse kar si videl, slisal in doživel, veselo in žalostno, gorjupno in radostno, pripoveduj ubrano po udarcih vetra, ki jih ziblje večerni veter, tekoče kakor valovi reke, ki hiti v morju. Počveži doživljaje v umeten krog, ki bo spleten v belem sijaju kot solnce in bo spleten iz vseh mavričnih barev...»

To je govoril on, nevidni, neznan. In oblikovatelj je spoznal in vedel, kaj govori čudežno razodetje.

Kakor, da ga je obšlo navdihnjenje, se mu je razvezala beseda, plemenito vzrastalo rožo iz tišine...

Ne več o sebi, ne več o tebi, marveč o njem je pel dolgo, dolgo pesem, ki so jo poslušali ljudje v zamaknjenju, in čim silneje je pel, tem bolj viden je čarobno rastel svet v domišljiji poslušalcev, a čim mogočnejši in resničnejši je

bil ta svet, tem bolj je v senco izginjal pevec.

Ko se je zaokrožila povest v belo solnce, ki so se ga vračovali ljudje veselo kot otroci, je izdihnil. Kakor da je s svojo krvjo pobarval podobno, kakor, da jo je s svojim dihom vzbudil k življenju. Takrat, ko je preminil, pa je bil najzmagovitejši, takrat šele je doživel ono vsepričujočnost, ki je o njej predržno sanjal kot kričalec svoje mladostne bolezni.

Ljudje pa so ob spominu nanj skovali bajko o pelikanu, in so mislili, da so pogodili njegovo skrivnost.

In vendar so se motili. Kajti videli so in vidijo samo njegovo življenje in smrt. Belo solnce, ki jim ga je zapustil, pa smatrajo za plemenito svetnjo, ki jo spravljajo v predale in jo pokažejo samo ob slavnostnih prilikah.

ENA

za svilo

in volno

Sokol

Pesem o solncu in svobodi

Spesnil starosta JSS br. Engelbert Gangl
in poklonil Taboru ob otvoritvi dvorane.

SOKOLSKA MISEL:

V mraku ležala ravan je in gora,
suzanjstva tepla Slovana je moč.
Kdo mu zbudi naj silo odpora,
kdo ga povelj na pot zmagujoč?
Ali so naše domovi,
ali so naši samogrobovi?
Ali so naše bodočnosti znak
Bela Gora v plamenih smrti,
Károva borel, v navalu smrti,
ki je dušil nas z njim sovrag?
Milost! ... Ne milosti! Milosti nečem!
Milost junaku je žig sramote!
Sam skoz srd viharja, skoz stene grozote,
sami junak se prebije z mečem!

MOSKI GLAS:

Otm! nas, nepoznana, zaželena
pramoč, vajena v duš globine,
šluta, z besedo neizražena,
doslej se neizražena v življenju!
Prešini nas! Ko strele bič žareč
noči preseka zastor —
ti zvišena, ponosna, nezmagljiva,
oklep razkolji bednosti in toga,
da v duše plane nam svetlobe val,
da v duše plane nam svobode val!
In dvigni nas, da iz nižin
popne se naša pot v višave,
kjer beli dan kraljuje,
da se spoznamo, kaj smo in kaj nismo:
smo li črvi pod jeklom hunskih konj,
smo li prab pred pragom gosposkih hiš,
smo li smet pšenice plodovitih njiv?
Smo li jeklo mi,
smo mi v življenje prag,
smo mi pšenica?
Otm! nas! Prešini nas! Dvigni nas!

SOKOLSKA MISEL:

Jaz solca sem blesket in vir spoznanja,
iz srca v srce moja gre oblast;
niht me ne umeva, kdor le sanja
in kogar dela ne prevzame strast!

K doživljamo od razdeljanja
se robitva jarmov life moja rast,
ki eni le zapovedi se klanja:
to naroda je, domovine čast!

K lepoti zdravi, ki istini vzneseni
pot srmo kaže vsem samozavest,
ko z njo se kujajo značiji v meni ...

In do svobode vekovitih zvezd
odpor zapreki vsaki, v zlu rojeni,
utirjena razmejeje v borbi pesti!

MOSKI GLAS:

Prešnila si nas! Dvignila si nas! Otela si
nas!

Kje sem?
Na svojem stojim!
Kam zrem?
V daljine strmin!
Iz davnine gre pot,
preko vrhincov nestalnosti, nezvesti,
ki vabijo v pokoj pozabe, v omotico naslad,
gre pot v valove luči,
sijoče v blesketanju idealov —
ti gre moja, naša pot!
Kdo sem?
Bratu sem brat!
Materi domovini sin!
Kaplja v potoku krvi,
ki burno, viharno vre
po žilah debla — Slovancu!
In v meni je volja in v meni je moč
in v meni so bolečine vseh
in v meni so radosti vseh!
In v meni je solnce in v meni je dan
in v meni je ponos razvihan,
in zmisel in smoter življenja stoji
pred menoj v jasni spoznanja
in v vedrini duše, prozračene
s tvojim solncem, edina in sveta
Misel Sokolska — naša, naša!
Da, želim, vem:
Mi jeklo smo;
prag smo, vrata, predor v življenje;
pšenica smo plodovitih njiv —
življenje živega življenja!

ORA:

Jaki smo v sebi naslonjeni nase,
vsako zmagujemo pezo in zmoto,
z bistrim pogledom obrnjeni vase,
cenimo svojih kreposti vrednoto,
zvesto služimo jasnim vzorom,
ki jih bratstva obevava žar,
kar pridobimo s lastnim naporom,
vse je celoti poklonjeno v dar!
Tabor sokolski — svet Slovstva,
svet slovanosti — v tem taboru zbran,
znak in lik si ideje prostanstva,
nje lenote ognjišče in stan,
naše oči izhodišče, žarišče,
vabi ga, kdor resnice išče,
kdor je zavratnik, veleva mu stran!
Noč in dan naš tabor šumi
od dela neprekiniteljne sile,
bruni kot vihar, kot pesem domi,
ki so jo zveste duše rodile
domu v čast in narodu v slavo:
Tabor sokolski, slovanosti — Zdravo!

Dopisi

VIČ. V nedeljo, dne 28. t. m. zvečer se
vrši na sokolskem gledališkem odru na Vi-
ču veseloigra »Scampolo« (Cik). Ta vese-
loigra se je predvajala že skoro na vseh
večjih odrih z velikim uspehom. Neprisilje-
na veselost se stopnjuje od dejanja do de-
janja. Po do sedaj odigranih dramah bo na-
še občinstvo gotovo z veseljem pozdravilo
burko, ki bo nudila cel večer neprestan
smeh. Ker se igra ne bo ponavljala, se pri-
poroča, da si občinstvo čim prej preskrbi
vstopnice že v predprodaji.

VRHNIKA. Jutri, v nedeljo 28. t. m. ob
3. popoldne vsi v »Jantaru«, kjer se vrši
izredno zanimivo predavanje g. strok. uč-
telja Zupaniča, ki je tako prti nas kot dru-
god vedno elektriziral občinstvo. Predaval
bo o temi: Ljubezen do bližnjega v luči sv.
pisma. SDS.

CERKNICA. V nedeljo smo imeli dinar-
ski dan v korist jugoslovenski Matici. Po-
biralo se je med 11.—12. uro, vmes je igra-
la na glavnem trgu godba tuk. ognjegaša
društva. Popoldne se je vršila prireditve v
isto svrhu v prostorih Prosvetnega društva.
Nastopil je moški pevski zbor pod vodstvom
g. dr. C. Kraševca, tamburaški pod vod-
stvom g. kaplana Turka; g. dr. Kraševca
pa je zapela par solospetov. Vse točke so
bile izvajane prav dobro, zlasti go. dr. Kra-

ševceve. O pomezu in nalogi Jugosloven-
ske Matice je govoril g. dr. Jože Bavdek.
Moralni in gmojni uspeh prireditve je prav
zadovoljiv. Prva elektrizirala luč je v našem
trgu zasvetila v gostilni na »Vagli«, pri Me-
letu in pri posestniku Prudiču. Sveti jako
močno Oddajala pa je ne moreta, ker je
pogon premajhen in je sploh nista namera-
vala osnovati v večjem obsegu. Pa baje
dobi trg v kratkem električno razsvetljavo
od druge strani.

KROPA. V Kropi je bila že od leta 1885
orožniška postaja. Kakor pa se sliši v go-
tovih krogih, mislijo sedaj orožniško po-
stajo likvidirati in jo premeščen v Radov-
llico. Tako bodo širši občine brez orožni-
ške postaje.

RADECE. Sokol priredi dne 1. decembra
ob 20. uri akademijo v proslavo ujedinenja.
Pričakuje, da jo občinstvo posesti v častnem
številu.

ZAGORJE OB SAVI. Dne 1. decembra
proslavi Sokol državni praznik s sledečim
sporedom: 1. Alegorija, 2) govor o drž.
prazniku in Sokolstvu, 3) prisega članstva,
4) telcvačna akademija, na kateri nastopi-
jo vsi oddelki proste vaje s spremljevanjem
klavirja. Udeležite se polnoštevno te pa-
trijotične proslave, da se pokažete vreden
narodnega ujedinenja. Začetek ob pol 20.
5. decembra pa priredi Sokol Miklavžev ve-
čer. Ob 17 uri prihod Miklavža k maščkom.
Ob 20 nastopi pri odraslih, potem prosta za-
bava in ples. Darila se sprejemajo v igral-
ski garderobi v soboto 4. decembra samo
popoldne, 5. decembra pa ves dan.

RAKEK. Prostovoljno gasilno društvo Ra-
kek in godbeni odtsek gasilnega društva
Cerknica sta priredila pod okriljem kralje-
nega odbora Radečega križa v Cerknici v
korist poplavlencem občine Žiri dne 14. t.
m. v Sokolskem domu na Rakeku koncert,
ki je donesil Din 2.346.85 čistega dobička.
Znesek je bil odposlan županstvu občine
Žiri. Pod spretnim in vztrajnim vodstvom
kapelnika g. Žuljana je godba s preciznim iz-
vajanjem koncertnih točk napravila med
občinstvom takoj v začetku veselo razpo-
loženje. Višek navdušenja pa je v vsakem
posamezniku izžval nastop naših neumor-
nih, za kulturni napredek neutrudljivih de-

lavcev — gospe in gospoda Ribičiča — z
mladinskim pevskim zborom. G. kapelnik je
s svojo godbo zaigral otrokoma kolo, kate-
rega so rajali žarečih oči in smehljajočih
obrazov sebi in vsem udeležencem v nepo-
pisno radost. Kakor je prireditev pokazala,
da gre občinstvo trpečim bratom rado na
pomoč, tako je tudi v moralnem oziru do-
kazala, kakšne prireditve in kako naj se
goje. Odbor se najiskrenejše zahvaluje vsem
udeležencem, ki so gmojni, vsem priredi-
teljem pa, ki so moralno pripomoči k tako
lepemu uspehu z željo, da bi nam pos-
krbeli še kaj več tako lepih večerov.

Sport

Jutrišnje nogometne tekme v Sloveniji

Atletiki, Celje: ASK Primorje.
V nedeljo nastopijo v Ljubljani celjski
Atletiki, kateri uživajo še vedno renome,
ki so si ga pridobili za časa, ko jih je še
treniral znanec Dürschmidt, ki nastopa se-
daj pri prvorazrednem dunajskem profes-
ionalnem klubu WAC.

Atletiki so se v zadnjem času zelo dvig-
nili, kar kažejo rezultati, ki so jih dosegli
proti prvaku Mariboru ISSK Maribor 4 : 1,
proti lokalnemu tekmeu SK Celje 6 : 3,
proti državnemu prvaku Gradjanstvu
0 : 5 itd. Omeriti je tudi, da igra v se-
danjem moštvo po večini stara prejšnja
garda kot Saleker, Stožir in drugi, od mlaj-
ših je posebno omembe vreden vratar, o
katrem pravijo, da spada brezdvomno v
slovensko reprezentanco.

Tekma se odigra na igrišču ASK Primor-
je, Dunajska cesta ob 14.45. V predtekmi
nastopita ASK Primorje rez. : SK Mars,
in sicer ob 13.15.
ŽSK Hermes : SK Elan (Novo mesto)
Pred lokalno hazna tekmo Ilirija : Mu-
ra absolvirata na igrišču Ilirije ob 14. uri
novomeški SK Elan in ŽSK Hermes prija-
teljsko nogometno tekmo, revar za ne-
davno gostovanje Hermes v Novem me-
stu. Elan, sportni reprezentant dolenske
prestolice, je na glasu dobrega, inteligent-
nega in vztrajnega moštva, njegovo prvo

gostovanje v Ljubljani obeta torej zani-
mivo in živahno tekmo. V Hermesu zade-
ne na močno, izrazito kombinatno, teh-
nično prav dobro moštvo, proti kateremu
bo moral napeti vse sile in razviti vse spo-
sobnosti. Vstopnina je za nogometno in
hazensko tekmo skupna.
Ob 10.30 dopoldne igra ob ugodnem
vremenu SK Krakovo in SK Trbovlje.
SK Reka : SK Svoboda (Trbovlje). V
Trbovljah gostuje v nedeljo ljubljanski
SK Reka. Odigral bo prijateljsko tekmo s
SK Svoboda.

Prvak Slovenije v Mariboru.

ISSK Maribor si je preskrbel za nedeljo
prvaka Slovenije SK Ilirija. Odkar se je
Maribor s svojim trenerjem zopet popravil
svoji videli že več lepih tekem. Prejšnjo
nedeljo bi moral gostovati v Mariboru SV
Villach, ki pa je zadnji moment odpovedal
Topot bo Maribor nastopil s popolnoma
spremenjeno postavbo. Na levi zvezi in le-
vem krilu bosta debitirala Živkovič, igrač
Jugoslavije in Vidnjevčič, član Gradjanstva
ga, za katerega je nastopal že v prvem mo-
štvu. Oba o nahaajata v Mariboru pri vo-
jakih in nameravata stalno ostati v Mari-
boru. Kolikor se je moglo doslej videti, je
zlasti Vidnjevčič jako dober igralec, le da
je samosvoj. Pač pa se dobro razumeta z
Živkovičem. Vendar pa dvomimo, ako se
bosta igrala v igro ostalega moštva.
Ilirija bo nastopila v kompletni postavi.
Nastopil bo tudi Gabe Zupanič, znani
krilec Ilirije. Tekma bo vsekar jako za-
nimiva in napeta, ker se bo bil boj med
dvema kluboma, ki sta skorodna najmoč-
nejša v Sloveniji. Maribor je letos igral
proti Iliriji le v Ljubljani, kjer ima stal-
no smolo. Upamo, da bo v Mariboru bolj-
še odrezal proti močnemu nasprotniku.

Službene objave LNP.

Sporoču se vsem klubom LNP, da se
vrši izredna glavna skupščina jutri v ne-
deljo ob 10. uri dopoldne v mali dvorani
na magistratu (posvetovalnica), vhod sko-
zi hišo Mestni trg 2, I. nadstropje desno.
Vzame se na znanje dopis SK Svobode,
Ljubljana, z dne 25. XI. ter se ji dovoli
odigranje nogom tekme s SK Svoboda II.
Hrastnik, katere se smatra za preizkusno.
Zavrne se dopis SK Ilirije z dne 12. t. m.
v zadevi prvenstvene tekme njene rezerve
z ASK Primorje.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalni in socialne
namene občinstva, vsaka beseda 50 par.
Najmanjši znesek Din 5.—
Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega
značaja, vsaka beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 19.—

Veliki ples prvi v letnji sezoni — v zvezi s Miklavževim se- dom, priredi v soboto dne 4. decembra t. l. z začet- kom ob 20 uri v vseh Gostovskih dvoranih Narod- no znanstveno glasbeno društvo »Drava« 35341 Obri Trajno kodiranje vodno ondulacije in barvanje las izvršuje Podkrajšek, frizer v Ljubljani. 243 Dobra šivilja ta dame in otroke, se pri- poroča. Gre tudi na dom. Nika ena. Toman. Gub- čeva ulica št. 17. 35096 Brivci, pozor! Dve brivnici napredaj v in- dustrijskem kraju Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35113 Šivilja sprejme delo na dom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35102 Službe dobe Trg. pomočnik teleginar, dober strokov- njak zanesljiv in samostoj- en prodajalec. Vešč slo- venščine in nemščine je zelo. Dobra priprava do- bi stalno službo. Ponudba na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva« moč 82. 34899 Valenca marljivega, dobrega risar- ja, ki je dovelj nekaj raz- redovno srednje kole. Sprejme grafično podjetje. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Valenca« 34870 Zastopstvo na Škrljevo in Makedonijo, s majhno plačo in dnevnica- mi ali s provizijo sprejemam R-fektirani na torarje in boljše trgovske kole. Cenj ponudbe prosim na naslov: Dimirijević, Virovitica br. 1 — poštno letoče 34897 Brivskega pomočnika dobrega delavca, ki dobro strže lubikop, sprejemam tako hrana in stanovanje v hiši Plača 300—300 Din. Lisec, Trbovlje. 35098	zvrstno pomočnico in učenko za šivanje sprejemam Naslov v oglas- nem oddelku »Jutra« 35074 Pozor — Senzacija! Iščem zastopnike (ce) za raz- pečevanje dobrih izdelkov v različnih krajih. Koristnega predmeta. Mesečni računski 5—8000 Din. Potrebna kav- cija 50 Din. Poslanja dajo Jedip. Pilevica št. Maribor. Vrbanova ulica 25. 35069 Potnika išče tvornica zamaškov. — Gospodje, ki so že v tej stroki s dobrih uspehom potovali, naj svoje ponudbe naslovi na oglasni oddelku »Jutra« pod »Potnik 56«. 35050 Natakarico ki je zmožna manjše kav- cije, sprejemam takoj na račun. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35106 Službe iščeio Gospodična z dežele ki se je doslej bavila samo s ročnimi deli, teli mesta vzgojiteljica. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35034 Perfekten parketar vešč vseh manipulacij s parketnimi stroji in njih popravila. Iščo mesta v Ju- goslaviji. Naslov v oglas- nem oddelku »Jutra«. 35030 Kakršnokoli službo išče inteligentna gospodična s posredovanjem v samostoj- nem delu. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Reana in marljiva 20« na oglasni oddelku »Jutra« 35017 Kontoristinja inteligentna, s finim nastop- om, z večletno prakso v vseh pisarniških poslih, ta- ko da je zmožna tudi večje podjetje sama voditi. Iščo mesta. Pismo prosim na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Fin nastop« 35000 Gospodična trgovske roditelje, s I. letn. trgovske kole, išče mesta v kaki pisarni. Gre tudi za blaginjavno — kamorkoli. Cenjene dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Takoj ali pozneje 73« 35073 Otroka vzajem v dobro okrobo v bifinij Ljubljana. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35071 Mladenč išče mesta pisarja ali skla- dičnika. Naslov v oglas- nem oddelku »Jutra« 35115 Trgovski pomočnik začetnik, pošten in zanes- ljiv, bi rad premenil mesto. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod značko »Polen 51« 35061 Mlinar in žagar dobro izvešan, 28 let star, išče službo ali mlin v na- jem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35098	Šivilja za damsko obleko in plašče gre kvas h kabi boljše si- viti. Hodi šivat tudi na dom. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra moč 70« 34762 Elektrotehnik vešč vseh instalacij, išče službo kjerkoli. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod »Zmožen 118« 35118 Pouk Za kosilo ponujam stenoografijo ali beničino. Ponudbe na ogl- asni oddelku »Jutra« pod šifro »Kosilo« 35014 V pouk klavirja sprejme energična gospo- dična po najugodnejši metodi delnice in dečke. Cena zmerja — uspeh zaslu- gan. Cenjene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Hitler napredek« 34501 Učitelja ali učiteljico v vrsto nadaljevanja pouka v nemški in slovenski ste- nografiji, išče gospodična Dopise na oglasni oddelku »Jutra« z navedbo hono- rarija pod »Stenoografija« 35079 Anglesčino ponudbe inteligentne gospo- dične. Ponudbe pod »sloven- ska« na ogl. oddelku »Jutra« 35130 Prodaj Motorno kolo »Douglas« 24/4 HP popolnoma intaktno, po niz- ki ceni napredaj. Na oglasni pri »Jugauto« 34923 Lepe orehe sudi po zelo ugodni ceni I. Knes. Gospodstva o. št. 3. 34920 BSA motocikeli 5 HP s ali brez prikolice. skoro čisto novi, poceni na probi. Ozleda in potirne so pri 8. Kenda, zastopstvo BSA motora v Mariboru, Tat- tenbahova 19 34818 Pozor čevljarji! Gorje dele vseh vrst čevl- jev. Dobite dobro in solid- no trvršeno po najnižjih cenah pri I. Marchetti, tr- govina s čevlji. Ljubljana na Sv. Petra 30 184 Oglejte si filaste in barfuaste klo- buke od 80 Din naprej sa- mo v modnem salonu Stuehly-Maacke. 35045 Punktrollerji za masazo in gimnasti- stični so dopisli. G. Benedikt in drug. Ljub- ljana, Prešernova ulica 8. 35008	Avto »Peugeot« dvosedežni, malo rabljen, z najboljše opremo, proda Pertič, Slomkova ulica 17. Ljubljana. Wolfsovi št. 3. 35093 2 dec. tehnični (350 in 25 kg) s ugodno na- predaj v trgovini v Go- spod. ulici 16. 35776 Manflicher Schönauer 6-5 dobro pristojilo, s dobro evajo, napredaj za 800 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 34823 Več tele. aparatov namiznih in stenskih ter 2 računska stroja prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35070 Čevlji po 40 Din! Radi opustitve trgo- vine prodam 300 parov no- vkih, teneških in otroških čevljev po povprečni ceni 40 Din. Naslov pove oglas- ni oddelku »Jutra« 34983 Motor KC 1-2 HP pripravljen za montiranje na vsako kolo, rabljen eno leto, s kuro, 100 pr d m vsihi, nabele telega mo- torja. Cena 1200 Din. — Miklo škverle, Sv. Tomaž pri Ormožu. 35063 Blagajno tipe »Wertheim« št. 5 prodam po zelo ugodni ceni Pojsanila daje td. V. Vitar. Ljutomer. 35063 Pisalna miza in klopna preka napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35129 Kompletna postelja nočna omara, 3 omari za obleko in čisto novo kožni rafi selitve ceno napredaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35123 Kie se dobe prevozniki možli boka ševlji za 190 Din? — Pri Janku Kos, ševljar, Ljubljana Trinajska cesta »Stan in dom« 35104 Novo spalnico masivno, politirano, prodam za 590 Din. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra« 35100 Kupim Metrskih drv 50 vagonov svežih hrastov- ih ali bukovih kupim. Ponudbe z navedbo cene poslaj na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sveža drva« 34923 Hrastova drva za kurjavo, 40% 5—30 cm okroglišč, drugo po klasi- do 120 cm dolgih, kupim vsko množino franco za- poslo nakladnina postaja pri I. takojšnjem plačilu, ev. akreditiv — Brežice, poketni predal 21. 34739 Kože polhovne, krtove in vseh vrst divjih šivali kupuje D. Zdravčič v Ljubljani, Plodjanska ulica 10. 35001	Enodružinsko hišo s par sobami, kuhinjo, pri- ključniki in vrtno kupim v Ljubljani ali najbližji ekoli- ci — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Hiša« december« 35094 Lokali Špecerij, trgovino na prometni točki v Ljub- ljani prodam. Ponudbe pod »Specerij« na oglasni od- delku »Jutra« 35031 Trgovski lokal ozir. s pisarniški sobi sredi mesta oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35083 Trgovino s zalogo, pripravno za ra- čunika, vzajem na pro- metnem kraju v najem. — Ponudbe na »Promet« Sv. Lenart pri Mariboru. 34978 Manjši lokal na špecerij, na promet- nem kraju v Ljubljani. Ma- rihura, Celjski ali Ptuj za- zem z novim letom v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Točen 89« 35089 Lokal Dve prazni sobi oddam ta- ko v središču mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35111 Lokal za delavnico na prometnem kraju Ljub- ljane iščem. Ponudbe pod »Centrum 16« na oglasni od- delku »Jutra« 35116 Lepo klet bivši vinotok, oddam takoj v najem. Cernetova ulica 4, pri švajnci v Sp. Siroki 35105 Hammond pisalni stroj, dobro hra- njen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« 35131 Fotoaparati brezhiben, dopolnjen, 12 9 x 12. Compur, Zeissloppel- protar, Voigtlanderkorinar, Görzador, k. kupi Beltram. Maribor, Dravska št. 10. 35077 Pridelki Med pristni, namizni, za potice in d. t. po Din 22.50 kr. z Maček, veletržar, Vrhnika. 35101 Peret Trgovsko hišo na glavnem trgu sredi me- sta prodam, v hiši elektr. napeljava. Trgovina je vse- ljana nad 30 let. Cena Din 100.000. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 34991 Hišo v Kamniku monodstropno, s korpor- ativno pravico ugodno pro- dajalo. Zelo priprava za vzajem, obratniki ali tip- ografske. Ponudbe na oglas- nem oddelku »Jutra« pod šifro »Korporacija« 35087 Koplička uprava Krapinske Toplice proda v Krap. Toplicah 3 zgradbe in to eno s trgovino, drugo s gostino, mezarijo in fja- karijo ter tretjo s pekarijo in gostino. V najem daje najbolj manjšo restavracijo kraj kopelične zgradbe. — Kupci si morajo nabaviti tudi zemljišče od uprave. Reni reflektirani dobi pri vpravi nastančije jutor. mačije. 34912	Dva sobi na lepem prostoru, priprav- ni za zdravnik ali zobo- tehniko, oddam. — Pismene ponudbe pod »Dve sobe urejene za zdravnik, zobotehnik« na oglasni oddelku »Jutra« december« 35082 Opremljeno sobo v elektrini razsvetljavo in poseljen vzhodom oddam s 1. decembrom. Vzajem tudi oženjen par brez otrok. Crahar, Jenkova ul. 12/I. 35083 Prazno sobo veliko, parketirano, s po- seljenim vzhodom in elektr. razsvetljavo, oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35083 Stanovanje obetoje iz sobe in kuh- nje sicer v Celjski okolici za takoj ali pozneje. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Stano- vanje 1897« 35067 Opremljeno sobo v elektrini razsvetljavo in v sredini mesta, snazno, išče mlad zakonski par brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Hitro« 35086 1 ali 2 sstanovalca sprejemam v središču mesta. Najemina 130 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35069 Mesečno sobo opremljeno, snazno, s po- seljenim vzhodom, oddam ta- koj 1 ali 2 gospodoma ali gospodičnima. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra« 35066 Prazno sobo iščem od gospodarja. Po- nudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učiteljica« 35083 Boljšo sobo oddam takoj. Naslov v ogl- asni oddelku »Jutra« 35075 Tehnik išče s 15. decembrom ali 1. januarjem sobo s posel- nim vzhodom, blizu tehnike. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Tehnik 15« 35109 Opremljeno sobo s poseljenim vzhodom s stop- nicami oddam za 250 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35112 Opremljeno sobo oddam v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35117 Kot sostanovalca sprejemam gospoda na Tr- šaki cesti št. 21. 35107 Sostanovalca boljšega, sprejemam s hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35133 Vato po 10, 14, 19, 22 in 40 Din; sprejemam jo v osfanje; očeje, tudi svilen, v dele. Rožna ulica 19. 34989 Viktor Venier Ljubica Venier roj. Bedeković poročena v Vrhnovi 171 Zagreb, dne 21. nov. 1926. 35048
---	---	--	--	--	---

Vzamejo se na znanje sledeči dopisi:
JNS št. 69, 70 in 82, Zg. NP. št. 648 ter za
pisnik 9

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

»Čprav!« je viknil nato kristalen ženski glas. »Obljuba je obljuba... jaz začnem!...«

Tako govoreč je mahoma spustila krinko z lic in jo je strgala tudi ljubimcu, ki mu je visela za vratom.

»Kraljica Margot!« je zamrmral Guise. Njegov gnev se je za trenutek izpremenil v osuplost.

»Dogovor je dogovor!« je pritrdila sredi občega smeha druga dama in je storila takisto.

»Klavdina de Beauvilliers!« je ostrmel vojvoda sam pri sebi.

A že si je z zvonkim, malone ženskim smehom tudi tretja potegnila krinko z lic. To pot je Guise vztrepetal od gneva. Spoznal je bil svojo lastno sestro, vojvodinjo Montpensiersko!...

Zvijaje se od smeha in prizadevaje si, da bi zardela, je izkušala odvezati svojemu tovarišu krinko. Ljubimec se je branil, vsa pija-nost ga je minevala; toda naposled ga je ugnala... Ko so gostje za-gledali njegov mrki obraz, so prebledeli in njihov prešerni smeh je zamrl. Ljubimec vojvodinje de Montpensier pa je planil kvišku...

Bil je mlad človek blede, žolčne polti in spačenih črt, zaznamo-vanih mi po velikem gorju.

»Kaj sem storil?« je zavpil. »Kako sem prišel semkaj?... Oh, umreti mi je od sramote!...«

Vojvodinja de Montpensier se je srebrno zasmejala. On pa je planil k vratom, zakrivaje si obraz z rokami, in je pobegnil v noč...

Guise, ki je žareče opazoval nezasišani prizor, je zamrmral:

»Jacques Clément!... Menih Jacques Clément, Marijin lju-bimec!...«

»Zdaj sem jaz na vrsti!« je vzkliknila četrta dama z odločnim glasom, kakor da je zdavnaj premagala sleherni sram. Z izzivalno prešernostjo je strgala krinko sebi in svojemu ljubimcu... Tisti nah se je Guisu zvrtilo v glavi; njegove oči so se zaprle pred strahoto, ki si je nikoli ni predstavljaj tako odurne!... Ta moški je bil grof de Loignes, njegov smrtni sovražnik! In ta brezstidna nesramnica z razuzdanim nasmehom in izzivajočimi očmi je bila Katarina de

Clèves, vojvodinja Guiska, njegova žena!...

Počasi se je dvignil z naslanjača in obstal kakor kip. Vojvodinja Guiska je videla tega neznanca, čigar oči so žgale vanjo izpod bar-šunaste krinke. Vztrepetala je, sama ne vedoč, zakaj... Nato se je drzno nasmešnila in vprašala:

»In vi, gospod, ali ne mislite spoštovati dogovora? Dolgi krinko, gospod!... Brž, da vas...«

Glas ji je obtičal v grlu: Guise je bil spustil svoj svileni plašč z ramen. Vojvodinja je prebledela...

»Nu, gospod,« je porogljivo vzkliknil grof de Loignes, »ali mar ne slišite? Gospa vas prosi, da bi odložili krinko!«

Guise si je strgal krinko in jo je vrzel od sebe. Grof de Loignes je planil kvišku, bled kakor mrlič. Ostala dva sta šinila proti vratom; vojvodinja Montpensierska je pobegnila; Klavdina de Beauvilliers se je onesvestila in vojvodinja Guiska je vzlic svoji predrznosti za-ječala od groze.

Vojvoda je stal na tej, de Loignes na oni strani mize. Nekaj trenutkov ni mogel nobeden izdati besedice. Peklenska tišina je visela v zraku kakor svinec.

»Visokost,« je rekel naposled grof de Loignes, »vnanji videz vas ne sme... vas ne more...«

Več ni utegnil povedati. Njegov glas je pretrgal čar, ki je uklepal Henrika Guiskega.

Na prvo grofovo besedo je vojvoda zarjul, planil naprej, prevrnil težko hrastovo mizo in bliskoma usekal z bodalom... Rdeč curek krvi je briznil po tleh... Loignes se je zrušil brez glasu.

Guise se je sklonil k njemu in je surovo izdri bodalo, ki je do ročnika tičalo v rami. Šele zdaj si je dala njegova togota duška; pogled na kri, zavest, da je ubil človeka, besnost, ki jo je predolgo krotil, vse to ga je mahoma izpremenilo v divjo zver. S krvavim bodalom v roki se je obrnil proti vojvodinji. In ko je Katarina de Clèves v brezumnem strahu planila skozi vrata, jo je udrl za njo...

Ječe od smrtne groze je letela vojvodinja skozi obe izbi; dospela je do vnanjih vrat. Odprla jih in se vrgla na ulico... Guise jo je gonil do pivske izbe; tam se je spotaknil ob mizo in omahnil. V glavi se mu je zavrtelo, tla pod njim so se zazibala... in zgrudil se je. onesveščen od gneva, ne da bi izpuštil krvavo bodalo, ki ga je držal v skrčeni desnici...

V sobi, kjer je ležal grof de Loignes brez življenja na tleh, so

se med tem odprla tajna vrata, ki so spajala beznico z dvorcem. Vstopila je ženska. Ne da bi se ustavila pri Loignesu, je naglo hitela skozi vse prostore, tja do pivske sobe, od koder je videla odprti vhod.

»Katarina de Clèves je mrtva!« je zamrmrala. »Henrik Guiski bo francoski kralj in jaz bom kraljica!«

Pošasten nasmej je skrivil njene črte... Baš tedaj pa je zadela z nogo ob nezvestnega vojvodo. Spoznala ga je takoj. Ostrmela je in zamrla na mestu... A že se je pomirila.

»Katarina de Clèves je ušla!« je zamrmrala. »Izpodletelo je. Treba bo najti drugo pot...«

Počasi se je vrnila v izbo razvrata. Kraljica Margot in Klavdina de Beauvilliers sta bili med tem izginili. Pri Loignesu je klečal mož v temni obleki ter ogledoval njegovo rano. Ko je Favsta stopila k njemu, je dvignil glavo.

»Ali je mrtev?« je vprašala.

»Ne, gospa... vobče ne bo umrl...«

Favsta se je skrivnostno zamislila.

»Moister Ruggieri,« je povzela, »česa bi trebalo, da ta človek umre?«

»Trebalo bi, da ga daste ubiti,« je odvrnil Ruggieri s strahotno prostodušnostjo.

Zmajala je z glavo.

»Moister,« je dejala, »ta rana mora zadoščati, ne da bi jaz po-magala...«

Potem je treba prinesiti ranjenca k meni. Dovolj bo, da ga ohranim v vročici, ki bo nastopila. V ta namen pa moram več dni opazovati njegovo stanje.

Favsta je pokimala. Spojna vrata med krčmo in tajinstvenim dvorcem so se zaprla za njo. Ruggieri se je nasmešnil tako čudno, da bi bila vztrepetala. Če bi ga bila videla.

»Brez skrbi bodi, Favsta,« je rekel sam pri sebi. »Niti slutiti ne, da sem uganil tvojo misel! Pojdi v miru in zanesi se na mojo vedo...«

Njegov pogled se je spet ustavil na ranjencu.

»Tudi jaz se zanesem na svojo vedo,« je nadaljeval. »Loignes bo živel! Ko bosta vidva z Guisem mislila, da je zdavnaj mrtev, naj stopi pred vaju kakor iz groba... In tedaj... kdo, kaj se utegne zgoditi?...«

Tručnice za poljsko železnico

(Eeldbahnschienen)

rabljene toda dobro ohranene ter zraven spadajoče vrstne plošče, s 600 korarno širino (S u w e n t)

kupi HARTNER, Murska Sobota.

Žagovni moister in gaterist

se spremeta.

Ponudbe s pričevali v prepisu na Hartner. Murska Sobota.

JOSIP URAN

špeciialna trgovina

božičnih okrasov

Ljubljana, Mestni trg 11.

Papir: svilen, taletni, zlat in srebrni, škrebeci in krep. Zlata in srebrna penca žica za rože. Žica za obešanje okrasov. Briljantna vrstica, svečke držke za svečke, čudežne svečke. Prički za v kot es krasni in poceni. Žo vzorcev in velikih. Obrabi (Krippenbilder) ostva (štaliče), ameta, girlande od amete girlande papirnat angelski laski. Feenhaar) Razglednice: blok in hrbički za kole tarje krinke in lampioni. Listne za rože, prašniki. Pštelni umetni cvetlice in venc za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih ste elentih božičnih okrasov v obliki pučkov, cvončkov, možčkov, adia bunkic špice, okraski od amete ter Blasnikova in dru finska pratika itd. itd

POZOR

ženini in neveste

Žimnice

ma race, posteljni me te, železne postelje (zlo bljve), otomane d'van n anetn kve zde k nudi najceneje

Rudoh Radovan

kapetnik

Krakov trg št. 1

(poleg Mesnega doma)

Denarne naložbe posreduje vestno in varno, posojila oskrbi, posvetva prodaja in kupuje trgovske informacije daje dr. IVAN ČERNE, gospod pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6.

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH.

Preservat in Fixa in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

LUOVIG BARAGA

LJUBLJANA, Setenburgova ulica št. 6. Telefon št. 980

Najpopolnejši Stoeper

šivalni stroji

za šivilje, kroja in čevljarje ter za vsaki dom. Preden si nabavite stroj, ogledite si to zvednost pr tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana

Setenburgova ulica 6 I.

Brezplačno vam o-istiti garancijo

Telefon št. 580

Opr št. 270/1-18 12200

Razpis.

Podpisani urad razpisuje na svojem ambulatoriju v Ljubljani 2-8 št. beva m sta

pogodbenih zobozdravnikov

ki bi imeli po 2 uri na d n ordinati v uradovem ambulatoriju Placa Dio 25 0 na mesec. Nata čnejše pog e je ro zvedeti pri uradu

Prosilci za t službo mesta morajo biti d žav linn kraljevine SHS ter zmožni slovenske, a al srbor h-aikega jezika v govoru in pisanju. Svo o no v sane prošnje, opremljene z rojstnim, do ovinškim in poročnim listom, rojstni mi listi otrok, šol imi izni-čevali, dokazilom o prav cl izviru vna zozozdravniške prakse, potrditvi o dosežani m službovanju o zdravu lu o ureditvi voraške obveznosti naj se vlože

do dne 15. decembra 1926 do 12. ure pri podpisnem uradu.

Čarozn. urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

OKRASKE IN SVEČKE

za božično drevo, razglednice

božične dovoljste itd za delstvo in strohu po čudo vito niski cenah

L. Pevalak.

Ljubljana Židovska ulica 11789

Z izde ovan o žrebl ov

se sprejme

strokovni

delavec

večletno prakso za ta ojšnji vstop

Ponudbe pod

»Zreblji« na og'asni oddelck »Jutra«

L. Mikuš LJUBLJANA, Mestni trg 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! Zalega sprehajalnih patlo Stan dajati to mnove orodilce.

Volna

apartnih barv

za pull-overje, žemperje in oblike Došta rudi posebna volna »Lacero« za čepice

TONI JAGER, Dvorni trg 1. LJUBLJANA

Samosto'na

prodajalka

kavcije zmožna, za vodstvo

podružnice trgovine s čevlji

se sprejme.

Predstaviti se je v trgovini

Prešernova ulica štey 9, dvoršč

POTNIKA oziroma ZASTOPN KA

sonime »letgovina vina s sedežem is spod. Staterskem Točne ponudbe z »av. dno »htev hov je nas »viti na ugasi oddelek »Jutra nod »načo »VINSKA »STROKA« V poštev pr d. o le vez »ane p vo rstne moči 12/19a

Genó

suho svinjsko meso

1 kg šunke s kožo Din 2t,

1 kg hrbita brez kože Din 24,

1 kg carskega mesa Din 24,

1 kg krušn slan ne Din 22,

1 kg gosk pitanih Din 20,

z zavojnino od 5, 10, 15 in 20 kg

s pošto franko no povzeti razpošilja

JOZEF DUCHAC,

Pa r a c o (Slovonija).

Prav dobra ideja

je ideja onih, ki so se odločili, da kupijo svojcem, bra-tom, sestram, deci, v dokaz najboljših želja in voščil

za Miklavža za Božič, za Novo leto

srečke drž. razredne loterije

Kolik dokaz najboljših želja!

Koliko srečnih nad!

Koliko ponosa!

In pri tem toliko možnosti uresničenja!

Srečke za Ljubljano in Slovenijo naročite takoj pri

Zadružni hranilnici r.z.z.o.z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

Obenem z naročilom vpošljite po nakaznici za celo srečko Din 100.—, za pol srečke Din 50.—, za četrt srečke Din 25.— na naslov Zadružna hranilnica r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Da si olajšamo poslovanje, smo za Ljubljano, odnosno za osebna naročila oddali prodajo srečk

Oglasnemu oddelku »Jutra«, Prešernova ul. 4,

kjer more vsakdo takoj naročiti srečke, vplačati od-govarjajoči znesek in s »obotnico o vplačanem zne-sku istotam dvigniti naročene srečke.

Zadružna hranilnica, Ljubljana.

Brez srečke ni sreče!

BON TON

Knjiga o lepem vedenju, govorenju in oblačenju v zasebnem in javnem življenju Broširana stane Din 65.—, vezana 80.— Din

Knjiga se dobi v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Nasproti glavne pošte.